

QARABAĞ

AZƏRBAYCANDIR

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir!

SƏS

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

Növbəti qardaşlıq, əməkdaşlıq və
birliyin zirvəsi - Bakı Bəyannaməsi

Bax 4

Erməni vəhşiliyi dünya xalqlarını
dəhşətə gətirir - ŞOK FAKTLAR!

XIX əsrin əvvəllərindən
başlayaraq Rusiya imperiyası
tarixən Azərbaycan
ərazisi olan Borçalı, Gəncə,
Şəki, Şirvan, Lənkəran,
Qarabağ, İrəvan və Naxçıvan
bölgələrini işgal...

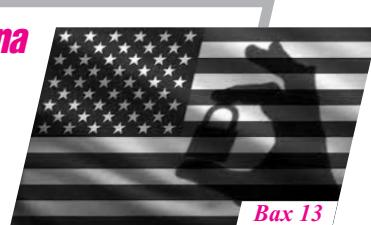
Bax 8

Sivil cəmiyyət atributu olan söz,
məlumat azadlığı və plüralizm

Səmiyyətin ən vacib, ən ümdə azadlığı fikir,
söz və məlumat azadlığıdır ki, bu, demokra-
tiyanın əsas göstəricilərindən sayılır və in-
san hüquq və azadlıqlarının ayrılmaz hissə-
sidir. Ölkədə demokratiyanın nə dərəcədə in-
kişaf etdiyi də məhz söz, fikir,
ifade və məlu-
mat...

Bax 11

Kəlbəcərdə erməni
postu dağıdıldı -
Rusiya sərhədə
qoşun göndərir

ABŞ Azərbaycana
qarşı olan
"münasibətini"
rəsmən təsdiq
etdi

Misir portalı Ağdamda
aparılan yenidənqurma
işlərindən yazıb

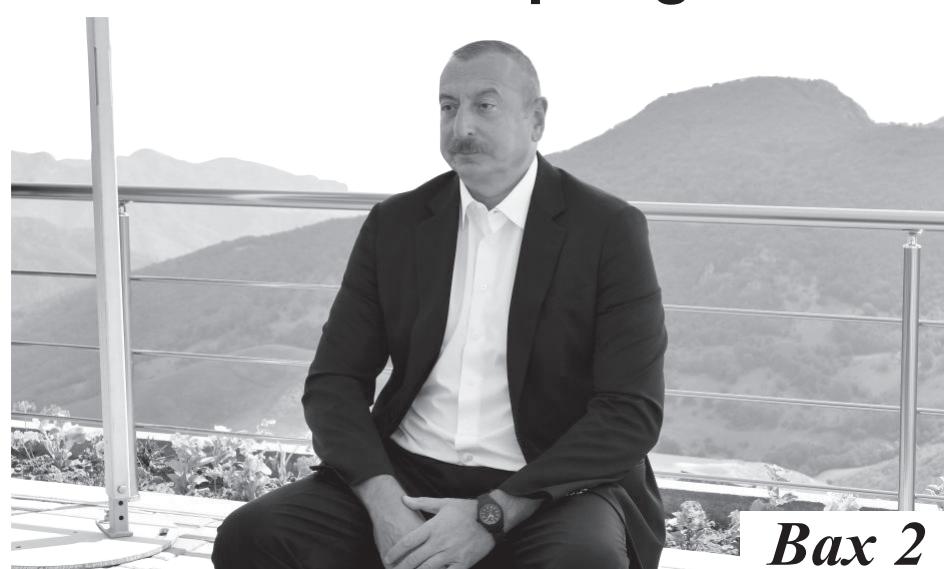
Şadlıq evlərində
reyd keçirildi

Tarixdən bu
günə
iyerarxiya
pilləkəni

Bax 2

Əsəd Qeysər: "Pakistan
azad edilmiş ərazilərdə
turizmin inkişafına
dəstək verməyə
hazırdır"

Burada aparılan qurucu-
luq işləri ilə tanış olduq.
Pakistan olaraq biz bura-
dakı quruculuq işlərinə...

Bax 5

Kubada son iki
həftədə 6 general ölüb

Son 2 həftə ərzində Kubanın
6 yüksək rütbəli hərbi-
çi dünyasını dəyişib.
TASS xəbər verir ki, bu
barədə Kubanın Dövlət...

Bax 7

"Bu, Azərbaycan
təhsilinin gələcəyini
baltalamaqdır"

- İyulun 8-dən 24-ə qədər
müəllimlərin işə qəbulu...

Bax 10

Mourinyonun
jokeri
"Qalatasaray"a
gedir

Bax 16

İlham Əliyev: “25 min insan üçün status yaratmaq hansı məntiqə sığır?”

Biz həm müharibə dövründə, həm postmüharibə dövründə istədiyimizə nail olmuşuq ve nail oluruz. Mənim həm müharibədən əvvəl, həm müharibə zamanı, həm müharibədən sonra gələcək addımlarla bağlı çox dəqiq təsəvvürüm var və birlərəm nə etməliyik, nə vaxt etməliyik, necə etməliyik. Bütün sahərdə olduğunu kimi, bu sahədə də konseptual yanaşma ortadadır. Qisamüddətli, ortamüddətli, uzunmüddətli hədəflər müyyən olunub.

Bu fikirləri Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Televiziyasına müsahibəsində postmunaqışa dövrünün hədəfləri barədə danışarkən söyləyib.

“Əlbəttə ki, bütün bu hədəflər bəyan edilməyib, çünki bu, hələ tezdir. Ancaq biz bilirik, biz nə istəyirik, indi nə istəyirik, nəyə nail ola bilərik və buna bizi necə nail ola bilərik. Bütün addımlarımızı buna uyğun şəkilde atırıq və deyə bilərem ki, bu 8 ay bizim sənəarı əsasında keçir. Çünki postmüharibə dövrü müharibədən əvvəl qədər çətin olmasa da, çox qeyri-müyyən bir dövri id, çünki kim bile bilərdi ki, proseslər necə inkişaf edəcək. Çünki müharibədə dövründə bəzi ölkələr bize qarşı açıq-aydın hərəkətə keçmişdilər, bizi əsəssiz ittiham edirdilər, bizi hədəleyirdilər, sanksiyalarla hədəleyirdilər, bu məsələni BMT Təhlükəsizlik Şurasına çıxarmağa çalışırlar. Bütün bunlar anti-Azərbaycan sənərisinin tərkib hissəsidir və biz bunu da unutmamışq”, - deyə dövletimizin başçısı qeyd edib.

Azərbaycan Prezident vurğulayıb ki, postmüharibə dövründə biz cəld tərpəndik, feallıq göstərdik, öz gündeliyimizi qəbul etdirdik və indi bu gündəlik əsasında işlər gedir. Həm Rusiya sülhməramlı qüvvələrinin nəzarəti altında olan ərazilər-

“Biz oradayıq, biz dəhlizdəyik. Biz hər şeyi görürük, Xankəndini də, dəhlizi də. Ona görə buna da son qoyulmalıdır”

de, həm onun ətrafında, həm siyasi müstəvidə, həm Ermənistan-Azərbaycan sərhədində biz öz gündəliyimizi qəbul etdirdik və heç bir addım təsadüfi olmayıb.

Hər bir addımin düşünləmiş program üzərində olduğunu bildirən Prezident İlham Əliyev deyib: “Postmüharibə dövrü haqqında, bizim atacağımız addımları haqqında mən müharibə zamanı fikirləşirdim. Mən tam əmin idim ki, biz qələbə çalacaq. Tam əmin idim və deyirdim ki, heç kim bizi dayandırıbilməz, heç bir qüvvə bizi dayandırıbilməz. Öldü var, döndü yoxdur. Ancaq postmüharibə dövrü də çox böyük çağrıqlarla doludur və biz bunu məhərətlə keçirik. Deyə bilərem ki, postmüharibə dövrünün

dir. Çünkü Azərbaycan Cənubi Qafqazın ən böyük ölkəsidir həm əraziyi, həm əhalisi, həm də potensialı baxımından. Bu güne qədər Cənubi Qafqaz ölkələrinə belə böyük məbləğdə vəsait verilmirdi. Yəni bu, onu göstərir ki, bu vəsait məhz müharibədən sonra verilir. Yəni, bu vəsaitin verilməsinin səbəbi müharibədir. Əks təqdirdə, 30 il bundan evvel verəydilər, niya məhz indi verirlər? Əger beledirsə, onda müharibədən en çox əziyyət çəkən ölkə Azərbaycandır. Azərbaycana bu vəsait verilməlidir”.

Azərbaycan Prezidenti qeyd edib ki, 10 min kvadratkilometr ərazi tamamilə dağdırılıb, erməni vandalları tərəfindən məhv edilib. 100 minlərlə mina döşənilib və bütün bi-

şür? Azərbaycan şəffaf bir ölkədir. Maliyyə resursları da bəllidir. Bəli, biz özümüzü təmin edən ölkəyik. Amma əger bizə de Ermənistan kim mi qrant olaraq vəsait verilsə, biz heç vaxt imtina etmərik, - deyə Azərbaycan Prezidenti eləve edib.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Televiziyasına müsahibəsində digər məsələlər barəsində də öz fikirlərini açıqlayıb. “Bu, süni şəkildə Azərbaycanın içinde daim bir

dən əvvəl də biliirdik orada nələr baş verir. Əlbəttə, indi də biliirk, çünki onlar bizim ayağımızın altın-dadır. Orada yaşayınan real sayı 25 mindir. Başqa rəqəmlər də səsləndirilir ki, müharibədən sonra oraya 50 mindən çox adam qayıdır, ola bilər, ancaq qayıdan o demək deyil ki, orada qalır. Qayıdır, sonra çıxıb gedib, geri dönüb. İkin-ciisi, bizim müxtəlif texniki vasitərimiz, peykimiz var. Biz oradakı maşınların sayını biliirk. Biz insanların hərəkətini görürük. Necə deyərlər, digər obyektiv vasitələr var ki, onları əsas götürüb, dəqiq bilirik orada nə qədər adam yaşayır - 25 min maksimum. Biz gündəlik monitoring aparırıq, neçə maşın girib Laçın dehлизinə, neçə maşın çıxıb. Eyni zamanda, biz xaricdən gələn maşınları da görürük və demişik ki, buna son qoyulmalıdır, bu, yaxşı deyil, bu, bizim ərazimizdir. Bizim icazəmiz olmadan xarici maşın necə gire bilə ora. Bir də əger kimse hesab edir ki, biz bunu görmürük, səhv edir. Bəzi hallarda o maşınlar erməni nömrələri yapışdırılır. Ancaq biz oradayıq, biz dəhlizdəyik. Bəzən hər şeyi görürük, Xankəndini də, dəhlizi də. Ona görə buna da son qoyulmalıdır. Oradan gündəlik çıxan maşınların sayı girən maşınlardan xeyli çoxdur. 25 min insan üçün status yaratmaq hansı məntiqə sığır?”, - deyə Azərbaycan Prezidenti vurgulayıb.

Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzinin idarə Heyətinin sedri Fərid Şəfiyevin İsrailin nüfuzlu “Israel Hayom” nəşrində “Azərbaycan və İsrail: dəyərlərə səykənən dostluq” başlıqlı məqaləsi dərc olunub.

AZERTAC xəber verir ki, məqalədə iki ölkə arasında çox sıx təhlükəsizlik, ticarət, turizm və humanitar əməkdaşlıq əlaqələrinin mövcudluğu qeyd olunub. Bildirilir ki, İsrail Azərbaycana müasir silahların əsas tədarükçülərindən biridir və Azərbaycanın Ermənistan tərəfindən işğal edilmiş torpaqlarının azad edilməsində bu silahlardan çox yaxşı istifadə olunub. Eyni zamanda, Azərbaycanın İsrailə nəzəreçarpacaq miqdarda neft ixrac etdiyi vurgulanıb.

Müəllif qeyd edir ki, son aylarda İsraildə bəzi media vasitələri Azərbaycanla əlaqələrin yenidən nəzərdən keçirilməsinin vacibliyini yazaraq bu əlaqələrin “silah üçün neft” məqsədləri üzərində qurulduğunu bildirirlər. Onlar iddia edirlər ki, Ermənistan “soyqırımı”na məruz qalmış ölkədir və liberal dəyərlərə malikdir. Həmçinin onlar İsrailə mürəkkəb münasibətlərə olan Türkiye ilə Azərbaycanın sıx dostluq əlaqələrinin olması

“Tam əmin idim və deyirdim ki, heç kim bizi dayandırıbilməz, heç bir qüvvə bizi dayandırıbilməz. Öldü var, döndü yoxdur”

gündeliyini böyük dərəcədə biz tərib edirik”.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Televiziyasına müsahibəsində Avropa İttifaqının Ermənistana 2,6 milyard avro, Gürcüstana 2,3 milyard avro vəsait ayırmamasına, Azərbaycana isə heç bir vəsait ayırmamasına münasibət bildirib.

AZERTAC xəber verir ki, dövlətimizin başçısı bu mövqeyi ədalətsiz adlandıraq qeyd edib: “Azərbaycana gəldikdə, 150 milyon avro rəqəmi səsləndirildi, amma konkret bize deyilmədi bu, nə rəqəmdir və nə vaxt verilecek, verilməyəcək, bunun şərtləri nədir? Əlbəttə, mən hesab edirəm ki, ədalətsiz mövqə-

nalar, tarixi binalar, bütün infrastruktur məhv edilib. “Amma pulu vərirlər Ermənistana. Ermənistanda bir dağıntı var? Yoxdur. Mina döşəmisi orada? Yox. Bu qədər işşaldən əziyyət çəkən ölkə olub? Yox. Əlbəttə bu, ədalətsizdir. Bu məsələ ilə də bağlı əlbəttə, fikir mübadiləsi oldu. Cavab elə oldu ki, Azərbaycana elə bil ki, vəsait lazımdır. Birincisi, bize heç kim təklif etməyib, bize teklif edin, mən deyərəm, bize lazımdır, yoxsa yox. Amma bize heç kim təklif etmədiyil haldə deyirlər ki, Azərbaycana vəsait lazımdır deyil. Bəs azad edilmiş torpaqları biz bərpa edəsi deyilik? Milyardlarla dollar vəsait lazımdır, o, göydən dü-

munaqışə ocağı yaratmaq üçün sovet hökuməti tərəfindən ortaşa atılmış təxribat idi. Bəzim tarixi torpağımızda Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətini yaratmaq, bir kəndi - Xankəndini, hansı ki, kənd ididi, onu oranın mərkəzi etmək və cəllad Şəhərəmirzəyevləri vərəkən mənfi bir addım idi. Bəzim üçün təhqir id.”

Dövlətimizin başçısı qeyd edib ki, tarix hər şeyi yerine qoyub. “Ancaq statusa gəldikdə, bu gün orada 25 min adam yaşayır. Orada gedən proseslərə bağlı bizim məlumatımız kifayət qədər böyükdür, çoxşəxəlidir. Biz əvvəller də, müharibə-

İsrail mediasında Azərbaycanın bu ölkə ilə əlaqələrində yazılıb

amilini irəli sürürər. Müəllif yazır ki, bu arqumentlərin heç biri İsrailə Azərbaycan arasında münasibətlərin soyuması üçün əsas təşkil etmir. Bildirilir ki, Azərbaycanla İsrail arasında münasibətləri “silah üçün neft” əsəriyyəsinə endirmək tarix qarşısında haqsızlıqdır. Belə ki, son 100 ildə tat dilli yəhudilərdən başqa Azərbaycana minlərlə Aşkenazi yəhudisi köçüb. Onlar burada bir daha tolerantlığın şahidi olublar və iki xalq arasında qarşılıqlı evliliklər baş tutub. Bu gün qarşıq ırsin nümayəndələri iki ölkə arasında six siyasi, ticari və mədəni əlaqələrin qurulmasına vacib rol oynayırlar. Bir sözə, Azərbaycan neft, İsrail isə silah istehsal etməmişdən önce də iki etnik qrup arasında müsbət əlaqələr mövcud olub.

Liberal dəyərlər məsələsinə toxunan müəllif yazır ki, etnik təmizləmə, işçilik, və mədəni ırsin dağdırılmasından eziyyət çəkən xalq kimi azərbaycanlılar erməni

Qeyd olunur ki, ermənilərin türk xalqına qarşı aşağılayıcı münasibəti 1930-cü illərdə nəsizmən təsirlənərək Qaregin Njde tərəfindən əsası qoyulmuş və erməni xalqının alılıyını eks etdirən “Tsexakron” nəzəriyyəsindən irəli gəlir.

Türkiyə ilə bağlı məsələnin bir qədər mürəkkəb olduğunu deyən müəllif bildirir ki, Türkiye Azərbaycanın en six müttefiqidir, lakin Bakı bu ilin mayında baş vermiş Qəzza böhranında olduğu kimi özünü xarici siyaset prioritətlərini irəli sürür. Həmçinin yüksək seviyyəli Azərbaycan rəsmiləri Türkiye ilə İsrail arasında əlaqələrin yenidən yaxşılaşması üçün vasitəçilik teklifləri irəli sürüblər. Fərid Şəfiyevin fikrincə, iki ölkə arasında əlaqələr tələsik qərarların qurbanı olmamalıdır.

Sonda müəllif ümidi etdiyini bildirir ki, bir gün Ermənistan-Azərbaycan münasibətləri qarşılıqlı ərazi bütövlüyüne hörmət və iqtisadi əməkdaşlıq şəkilində qurulacaq. Otuz il işğaldən əziyyət çəkən ölkə kimi Azərbaycan xarici tərəfdəşlərini azad edilmiş ərazilərin bərpasına kömək göstərməyə dəvət edib və İsrail artıq kənd təsərrüfatı və tikinti sahəsində bir sıra layihələr irəli sürüb.

ISRAEL HAYOM
This is where we stand

Home Opinions - Coronavirus Outbreak Middle East Jewish World World News Magazine Special Coverage In Memoriam more

Farid Shafiyev
Dr. Farid Shafiyev is the chairman of the Center of Analysis of International Relations and Adjunct Lecturer at ADA University.

Home > Opinions

Azerbaijan and Israel: Friendship of values

Baku and Jerusalem enjoy strong relations underpinned by several key factors that contribute to these ties' long-term resilience.

By Farid Shafiyev — Published on 07-29-2021 07:04 — Last modified: 07-29-2021 07:04

Latest articles

Azerbaijan and Israel enjoy strong relations underpinned by several factors, including economic, cultural and humanitarian cooperation. Israel is one of the main beneficiaries of the modern overpopulation that performed so well during the recent 14-day war when, in fall 2020, Azerbaijan managed to liberate its territories that were formerly occupied by Armenia. Azerbaijan, meanwhile, delivers significant amounts of oil to Israel. The wider context of these bilateral relations rests on the vital interest of Israel in the security situation in the South Caucasus – a region that borders Iran, Russia and Turkey.

In recent months, and especially during and after the 2020 Armenia-Azerbaijan war, some Israeli media outlets called for the reexamination of relations with Azerbaijan.

Google makes vaccination mandatory once campus reopen

Report: US to impose new sanctions on Iranian missile program

Report: Israel Hayom on Facebook and Twitter

In recent months, and especially during and after the 2020 Armenia-Azerbaijan war, some Israeli media outlets called for the reexamination of relations with Azerbaijan.

Google makes vaccination mandatory once campus reopen

Report: US to impose new sanctions on Iranian missile program

Report: Israel Hayom on Facebook and Twitter

Azərbaycan, Türkiye və Pakistanın parlament sədrləri Şuşada olublar

Iyulun 29-da Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova, Türkiye Büyük Millet Məclisinin sədri Mustafa Şentop, Pakistan İslam Respublikasının Milli Assambleyasının sədri Əsəd Qeyser və rəhbərlik etdikləri nümayəndə heyətləri Şuşaya səfər ediblər.

AZERTAC xəbər verir ki, qonaqlar əvvəlcə Şuşadakı Saatlı məscidinə gəliblər. Onlara məlumat verilib ki, bu məscid Ermənistanın işgali dövründə Qarabağdakı digər məscidlər, dini və mədəni abidələr kimi dağıdırıldı. Hazırda məsciddə yenidənqurma və bərpası aparılır.

Daha sonra qonaqlar Xurşidbanu Natəvanın ermənilər tərəfindən dağıdılmış saray kompleksinə baxıblar. Məlumat verilib ki, lirik şeirlər müəllifi olan Natəvanın evi Şuşa Ermənistən tərəfindən işgal nadək şəhərin memarlıq baxımından özünəməxsus tikiililərindən hesab edildi. Natəvanın evi şəhərin ən gözəl binalarından biri olub və tikiililər içində xüsusi seçilib. 1992-ci ildə Şuşa ermənilər tərəfindən işgal olundan sonra Natəvanın evi ermənilər tərəfindən məqsədyönlü şəkilde dağıdırıldı.

Sevindirici haldır ki, bu gün Azərbaycan qalib ölkə kimi dün-ya dövlətləri tərəfindən qəbul edilmək yanaşı, həmçinin qonşu dövlətlərlə monolit birliliyə malikdir. Bu naliyyətlər isə Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin böyük sərkərdəlik məhareti, güclü iradəsi ve qətiyyəti, nəhayət, diplomatik siyasetinin reallığıdır.

Məhz ikinci Vətən Müharibəsinin 44 gün ərzində 30 il işgalçı Ermenistandan azad olunan torpaqlarımız müzəffər və yenilmez ordumuzun şücaeti, xalqın dövlət başçısına olan birmənəli dəstəyi və onun ətrafında monolit birliliyi, Türkiye kimi güclü qardaş dövlətin Azərbaycanın yanında olması və onun atlığı istənilən addımı müdafiə etməsi, həmçinin, dost Pakistan dövlətinin ölkəmizə kömək etməye hazır olduğunu bəyan etməsi, eyni zamanda, qonşu dövlətlər - Rusiya, İran, Gürcüstan və digər tərəfdəş dövlətlərin haqqımızı müdafiə etməsi, həmçinin, bir çox dövlətlər, beynəlxalq təşkilatlar Ali Baş Komandanımız, Prezident İlham Əliyevin son 18 illik Prezidentlik fəaliyyəti dövründə həyata keçirilən xarici siyasetinin nəticəsidir ki, bu gün Azərbaycan beynəlxalq aləmdə çox böyük hörmetə layiq olan, haqqın, ədaletin, ərazi bütövlüyünün bərpası yolunda, Güclü Orduya, iqtisadi güce malik olan ölkə kimi tanınır, sözüne etibar olunur.

Azərbaycan-Türkiyə-Pakistan münasibətləri yeni mərhələdədir

Bu gün Azərbaycanın 44 günlük Vətən müharibəsində Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə möhtəşəm qələbə qazanaraq öz ərazi bütövlüyünü təmin edərək tarix yazdı. Bu tarixi zəfəri təmin edən çox mühüm amillerdən biri dost və tərəfdəş dövlətlərin ölkəmizə mənəvi-siyasi dəstəyi oldu. Çünkü Türkiye və Pakistan hər zaman Azərbaycanın haqlı mövqeyini qətiyyətə müdafia edib, hər zaman ədaletli və qətiyyətli olub. Həmçinin, hər üç dövlət əməkdaşlığın dərinləşdirilməsində güclü siyasi iradə nümayiş etdirir. İyulun 27-də Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi, Türkiye Böyük Millət Məclisi və Pakistan İslam Respublikası Milli

Növbəti qardaşlıq, əməkdaşlıq və birliyin zirvəsi - Bakı Beyannaməsi

Azərbaycan, Türkiyə və Pakistan parlament sədrlərinin üçtərəfli görüşü

Assambleyasının sədrləri arasında imzalanan Üçtərəfli Bakı Beyannaməsi bu üç dövlətlər arasında mövcud olan münasibətlərin və qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın beynəlxalq münasibətlər sisteminde özünəməxsus yeri və rolunu olmasının göstəricisidir. Azərbaycan, Pakistan və Türkiye bir-biri ilə six bağlı olan dost, qardaş və müttəfiq ölkələrdir və əlaqələrimiz qarşılıqlı hörmət və etimada əsaslanır.

Qeyd etmək daxımdır ki, ölkələrimiz artıq bir neçə sahədə üçtərəfli formatda əməkdaşlıq edirlər. Belə ki, Azərbaycan, Pakistan və Türkiye xarici işlər nazirləri, habelə müdafiə nazirləkləri arasında six əməkdaşlıq mövcuddur. Xalqlarımızın hər zaman bir-birinə bağlı olduğunu və öz dəstəklərini əsir-gəməyiblər. Vətən müharibəsi zamanı Pakistan və Türkiyənin Azərbaycana göstərdiyi mənəvi-siyasi dəstək xalqımız tərəfindən çox böyük rəğbət və sevgi ilə qarşılınb, şəhər və kəndlərimizdə Azərbaycan bayraqı ilə yanaşı, Pakistan və Türkiyə bayraqları qururla dalğalandırılıb. Məhz bu münasibətlərin daha da genişləndirilməsinin göstəricisidir ki, Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi parlamentlərarası üçtərəfli əməkdaşlıq formatının təsis edilməsi təşəbbüsünü irəli sürərək, üçtərəfli Bakı Beyannaməsi imzalanıb. Üçtərəfli parlamentlərarası əməkdaşlıq formatının ölkələrimiz arasında tarixi qardaşlıq və dostluq münasibətlərinin daha da inkişaf etdirilməsinə, xalqlarımızın ortaq məraqlarına yüksək səviyyədə xidmət etməyə mühüm töhfə verəcək.

Bakı Beyannaməsi - "Bir millət, iki dövlət" tezisinə əsaslanan reallığın təcəssümüdür

Bəli, bu gün imzalanan üçtərəfli Bakı Beyannaməsi dünyada analoqu olmayan qardaşlığın, Ulu Öndər Heydər Əliyevin dediyi ki-

mi, "Bir millet, iki dövlət" tezisine əsaslanan reallığın təcəssümüdür. Türkiye Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Bakıya səfərləri çərçivəsində səsləndirilən fikirlər və imzalanan çox sayda sənədlər bir daha dünyaya nümayiş etdirir ki, Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığı sarsılmazdır və böyük geosiyasi və geoiqtisadi potensiala malik bu iki ölkənin strateji əməkdaşlığı regionda sülhün və təhlükəsizliyin təmin edilməsinə, habələ bölgədə iqtisadi inkişafın daha da gücləndirilməsi nə yönəlmüşdür.

Həmçinin, Pakistan dövlətinin 44 günlük müharibə dövründə Azərbaycanın yanında olması bir daha Azərbaycana dost, qardaşlıq birliliyinin nümayişidir. Çünkü Azərbaycanla Pakistanın əlaqəlerinin dərin tarixi kökləri var. Hər iki ölkənin xalqları bir-birinə qarşılıqlı hörməti bəsləyir. Hər iki xalqın eyni dəyərlərə malik olması onlar arasında birlik və həmreyyiliyi daha da möhkəmləndirir. Bu əlaqələrin tarixi azərbaycanlı xeyriyyəci Hacı Zeynalabdin Tağıyevin adı ilə birbaşa bağlıdır. XX əsrin əvvəllərində Pakistan erazisi Britaniya müstəmləkəsi olanda yerli əhali arasında kütləvi virus yayılmışdı. İnsanlar bu ağır xəstəlikdən kütləvi şəkildə dünəsini dəyişirdilər. Həmin vaxt Hacı Zeynalabdin Tağıyev şəxsi vəsaiti ilə 300 min ampul peyvənd alıb Pakistana gəndərir. Bununla da pandemianın qarşısı alınır. Pakistan xalqı bu gün də həmin yaxşılığı unutmur.

Qarşılıqlı əlaqələrin inkişafında son illər Heydər Əliyev Fondu-nun həyata keçirdiyi layihələr də ciddi rol oynayır. Mehrivan xanım Əliyevanın rəhbərliyi ilə Heydər Əliyev Fonduun xəttile Pakistan-da bir sıra mühüm layihələr həyata keçirilib, zəlzələdən zərərəkmiş məktəblər təmir edilib, tibb müəssisələri müvafiq avadanlıqlarla təchiz edilib.

Sadalanan faktlardan da göründüyü kimi, Azərbaycanla Pakistan hər zaman çətin günlərdə bir-birinin yanında olublar. Bu enənə bu gün də ugurla davam etdirilir. Hər iki ölkə tərəfindən tez-tez qarşılıqlı səfərlər həyata keçirilir. Hər iki dövlət bir-birinə qarşı dəstəyini davamlı ifadə edir. Pakistan Azərbaycana görə bu günə kimi Ermənistanla diplomatik əlaqələr qurmayıb. Artıq uzun illərdir hər iki qardaş ölkə hərbi və siyasi sahələrdə six əməkdaşlıq edir. Bu əlaqələr növbəti illərdə digər sahələrdə də sürətlə inkişaf edəcək. 44 günlük vətən müharibəsi dönməndə və ondan sonrakı dönmədə de qardaş Pakistan xalqı və həkimiyəti daima Azərbaycanın yanında oldu, öz siyasi və mənəvi dəstəyini əsirgəmədi. Azərbaycan xalqı Pakistan xalqının bu dəstəyini yüksək qiymətləndirir və heç zaman unutmayacaqdır.

Sözsüz ki, bu, danılmaz faktordur ki, Azərbaycan ilə Türkiye arasında əlaqələrin böyük tarixi var. Ortaq kök, dil, din birlüyü, oxsar mədəniyyət, adət və ənənələr. Ən əsas amil isə en çetin anlarda bir-

birinin yanında olmaq. Qeyd edək ki, Türkiye və Azərbaycan öz tərrixlərinin ən mürəkkəb dövrlərində bir-birinə dəstək olduqlarını nümayiş etdirmişlər. Belə ki, 1918-ci ildə Nuru Paşanın komandanlığı ilə Türk Qafqaz İsləm Ordusunun uzun mübarizələr və müharibələr nəticəsində Bakını xilas etməsi Azərbaycan üçün önemli dönüş nöqtəsi idi. Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin dediyi kimi: "Türk ordusunun Azərbaycana, Bakıya gələsi, Azərbaycanı daşnakların təcavüzündən xilas etməsi her bir azərbaycanlının qəlbində yaşayır. Azərbaycan xalqı həmin ağır dövrde türk xalqının ona göstərdiyi köməyi heç vaxt unutmayacaqdır". Anadoluda Qazi Mustafa Kamal Atatürkün öndərliyi ilə aparılan milli mücadiləyə azərbaycanlılar maddi və mənəvi yardım göstərmişlər.

Bu gün isə Ermənistanın təcavüzkar siyasetinə qarşı mübarizəsində Türkiye qardaş dövlətin Azərbaycanla həm cəbhədə, həm də diplomatik səviyyədə mübarizədə yanında olması bu qardaşlığın daha möhkəm olduğunu göstəricisidir.

Bəli, bu gün Ulu Öndər Heydər Əliyevin "Bir millet, iki dövlət" kəlamı sadəcə olaraq, kəlam deyil, bu, gerçəkdir. Artıq bu reallıq bütün sahələrdə sübuta yetirilməddir. Hər zaman da bu, belə olacaq.

Bir sözlə, təməli qoyulan üçtərəfli parlamentlərarası əməkdaşlıq formatı çərçivəsində parlament sədrlərinin birinci üçtərəfli görüşünün yekunlarına dair Bakı Beyannaməsinin imzalanması ölkələrimiz arasında tarixi əhəmiyyətə malik dostluq, qardaşlıq münasibətlərinin daha da möhkəmləndirilməsinə, strateji tərəfdəşliq əlaqələrinin gücləndirilməsinə əlavə təkandır. Eyni zamanda, Azərbaycan-Türkiyə-Pakistan münasibətlərinin inkişafı regional və beynəlxalq təhlükəsizliyə, əməkdaşlıqla ciddi töhfədir.

Bir sözlə, bütün dünyaya nümunə olan və daim güclənən Azərbaycan-Türkiyə-Pakistan arasında imzalana üçtərəfli Bakı Beyannaməsi ölkələrimiz arasında dostluq, qardaşlıq və əməkdaşlıq münasibətləri dayanmadan inkişaf edəcəyinə müsbət təsir göstərəcək, bundan sonra da ölkələrimiz müxtəlif sahələrdə işbirliyini uğurla davam etdirək və ənənələr. Ən əsas amil isə en çetin anlarda bir-

RƏFIQƏ KAMALQIZI

Əsəd Qeyşər: "Pakistan azad edilmiş ərazilərdə turizmin inkişafına dəstək verməyə hazırlıdır"

Burada aparılan quruculuq işləri ilə tanış olundu. Pakistan olaraq biz buradakı quruculuq işlərinin öz töhfəmizi verməyə şad olarıq. Hətta burada turizmin inkişafına da dəstək olmağa hazırlıq. Bu fikirləri Şuşada səfərde olan Pakistan İslam Respublikasının Milli Assambleyasının sədri

Əsəd Qeyşər AZERTAC-a açıqlamasında söyləyib.

O, həmçinin bildirib: "Biz bölgənin iqtisadi inkişafı üçün əlimizdən gələni əsirgəməyəcəyik. Çok şadam ki, Azərbaycan bu ərazilərdə genişmişiyasi bərpə işləri heyata keçirir. Ümid edirəm ki, indi gördüyüümüz bu ərazilər yaxın zamanlarda inkişaf etmiş bölgəyə çevriləcək".

Mustafa Şentop: "Şuşada gördükümüz dağıntılar bizi məyus etdi"

Buraya gəlməzdən əvvəl Azərbaycanın mədəniyyət beşiyi olan Şuşa şəhəri haqqında eşitmışdik. Bu gözəl və əsrarəngiz şəhəri öz gözlərimlə görmək meni həyecanlandırdı. Amma təəssüfələ demək istəyirəm ki, Şuşada gördükümüz dağıntılar bizi məyus etdi. Özlərini bu şəhərin "sahibi" adlandıranlar buranın gözəlliyyine xələl getiriblər. Bunu ancaq işgalçı zəhniyyəti və işgalçı siyaset yürədən olke edə bilər". SİA-nın verdiyi məlumatə görə, bu fikirləri Türkiye Büyük Millət Məclisinin (TBMM) sədri Mustafa Şentop bildirib.

İşğaldan azad edilmiş bütün ərazilərdə olduğu kimi, Şuşada da bərpa-quruculuq işlərinin sürətlə getdiyini bildirən Mustafa Şentop deyib: "Inanıram ki, yaxın birki ayda Şuşa şəhərində həyat öz axarına düşəcək. Şuşadan qayıdanda bərpa-quruculuq işlərinin getdiyi Füzuli şəhərində olacaq".

TBMM-nin sədri vurğulayıb ki, Türkiye Azərbaycanın müstəqilliyini tanıyan ilk ölkələrdən biridir. Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin dediyi ki, biz "bir millet, iki dövlət" olaraq hər zaman bir-birimizin yanındayıq. Mehəz bu gözəl şəhərdə iki ölkənin başçıları arasında imzalanan Şuşa Bəyannamesi münasibətlərimizi ən yüksək zirvəyə qaldırıdı. Mən bunu yol xəritəsi kimi dəyərləndirirəm.

Vüqar Rəhimzadə: Bakı Bəyannamesi dünyaya ünvanlanan bir çox mesajları özündə ehtiva edir

"Həyat yerində durmur, yaranan yeniliqlər yeni əməkdaşlıq münasibətlərinin formallaşdırılmasını, səylərin artırılmasını, regoionda və dünyada cərəyan edən proseslərin təhlili əsasında yeni hədəflərin müəyyənləşdirilməsini bir zərurət kimi ortaya qoyur. Bu baxımdan 44 günlük ikinci Qarabağ

mühəribəsində tarixi Qələbəmizdən sonra istər regionda, istərsə də dünyada baş veren yeniliklər diqqət mərkəzindədir. Vətən mühəribəsinin həqiqət anı kimi bu gün də geniş müzakirə olunur, dost, qardaş ölkələrin ədalət dəstəkəndən irəli gələrək Azərbaycanın yanında olmaları təqdirdə edilir, bu addımın müxtəlif sahələr üzrə əməkdaşlığın genişləndirilməsini şərtləndirdiyi qeyd olunur. Daim yeniliklərə imza atan, təşəbbüsleri, qərarları ilə yalnız özünün deyil, region və dünyaya ölkələrinin inkişafına dəstək olan respublikamızın üç dəstə, qardaş ölkənin-Azərbaycan, Türkiye və Pakistan parlament sədrlərinin bir araya gəlməsi təşəbbüsü və bu qərar əsasında onların paytaxtımızda görüşmələri təqdirdə olunmaqla yanaşı, imzalanan Bakı Bəyannamesinin və etdiyi perspektivlər geniş müzakirə olunmaqdadır."

Bu fikirləri "iki sahil" qəzetinin baş redaktoru, siyasi elmlər doktoru Vüqar Rəhimzadə KİV-ə açıqlamasında bildirib.

"Bakı Bəyannamesi tarixi və strateji bir hadisədir" söyləyən Vüqar Rəhimzadə qeyd edib ki, bu sənəd dəstəkler arasında əməkdaşlığın gücləndirilməsində, təhlükəsizliyin təmin olunmasında mühüm rol oynayacaq: "Azərbaycan-Türkiyə birliyi daim dünyaya nümunədir. Bütün anlarda bir-birinin yanında olan Azərbaycan və Türkiyənin sarıslılığı Vətən mühəribəsində bir daha özünü dünyaya nümayiş etdirdi. Eyni birlikdə bu gün Pakistanın da yer alması, hazırda dünyanın Azərbaycan-Türkiyə-Pakistan döslüyündən, qardaşlığından bəhs etməsi qururvericidir. Tarixi Zəfərimiz bu birliyin də təqdimatında əhəmiyyətli rol oynadı. Türkiye və Pakistanın Azərbaycana mənəvi və siyasi dəstəkləri, Zəfərin sevincini ölkəmizlə, xalqımızla eyni şəkilde yaşamalı, dövlət başçısı İlham Əliyev tərəfindən müxtəlif səviyyələrde keçirilən görüşlərdə xüsusi qeyd olunur. Prezident İlham Əliyev iyulun 27-də Pakistan Milli Assambleyasının sədri Əsəd Qeyşərin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul ederkən bu məqamlara diqqəti yönəldərək əminliklə bildirmişdir ki, Pakistan, Türkiye və Azərbaycan parlamentlərinin sədrlərinin üçtərefli görüşü qardaş ölkələr arasında tərəfdəşligin inkişafı işinə xidmət edəcək."

Baş redaktor vurğulayıb ki, Bə-

yannamədə dövlətlərimiz, xalqlarımız arasında mövcud əlaqələrin yeni istiqamətlər üzrə inkişafı üçün parlament səviyyəsində dialoqun və əməkdaşlığın gücləndirilməsini vacibliyə de öz əksini təbib: "Dövlət başçısı İlham Əliyev 10 mart 2020-ci ilə yeni formallaşmış parlamentin ilk iclasındaki program xarakterini nitqində qanunverici orqanın qarşısındaki dövr üçün vəzifelərindən geniş bəhs edərək tapşırıqlarını və tövsiyələrini çatdırılmışdır. Hazırkı dövrün informasiya mübarizəsi dövrü olduğunu nəzərə alsaq əsas vəzifələrən birinin parlament səviyyəsində bu və ya digər ölkələrlə əməkdaşlığın gücləndirilməsinə böyük ehtiyaçın olduğu aydın görünür. Ölkələr arasında əlaqələrin inkişafında parlamentlərə əməkdaşlıqların rolü inkaredilməzdir. Ölkəmiz Azərbaycan-Türkiyə-Pakistan parlament sədrlərinin birgə toplantısının keçirilməsi təşəbbüsü ilə bu rola bir dağlıq saldı." V.Rəhimzadə daha sonra qeyd edib ki, regionda sülhün, təhlükəsizliyin, sabitliyin qorunub saxlanması üçün hər 3 dövlətin səyərlərinin birləşdirilməsinin vacibliyi Bakı Bəyannamesində xüsusi qeyd edilir: "Parlementlərə əməkdaşlığı dərinləşdirmək bəhəfələrə böyük töhfələr veriləcək. Şuşa Bəyannamesinin ardıcılı Azərbaycan, Türkiye və Pakistan parlament sədrlərinin Azərbaycanda bir araya gələrək Bakı Bəyannamesini imzalamaları da dünyaya bir çox mesajları çatdırır. Ha-

zırkı dövrün əsas tələbi 10 noyabr Bəyannatının şərtlərinin icrasına dəstək olmaqla bölgədə sülhün, təhlükəsizliyin dayanıqlığını təmin etməkdir. Dünyanın bəzi dövlətlərinin, təşkilatların bu məsələlərdə hələ də seyrçi mövqədə dayandıqları bir zamanda Azərbaycan, Türkiye və Pakistanın yene də nümunə göstərək birge addımlar atmaları təqdirdələyidir."

Baş redaktor diqqətə çatdırıb ki, Dağılıq Qarabağ münəqişəsinin tarixə qovuşması ilə yaranan reallıqların diktə etdiyi məqamlardan biri məhz Zəfərimizlə bağlı bütün həqiqətlərin təbliği, təxribatlar törətmək, ateşkəsi pozmaqla münəqişənin guya həll olunmadığı barədə fikirlər formallaşdırmağa səy göstərən qüvvələri hücum diplomatiyamızı gücləndirmək yerində oturtmaq, "Dəmir yumruğunu" bu gün də yerində olduğunu onları dəqiqətində çatdırmaqdır. Bakı Bəyannamesində Azərbaycanın tarixi Zəfəri, 44 günlük Vətən mühəribəsində öz torpaqlarını işğaldan azad etməsi ilə Ermənistandan işğalçılıq siyasetinə sarsıcı zərbə vurması öz əksini təbib.

V.Rəhimzadə qeyd edib ki, bütövlükde Bakı Bəyannamesində ədalətin, beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinin bütün münəqişəli məsələlərin həllində əsas olduğu xüsusi vurgulanır: "Bakı Bəyannamesi Azərbaycanın regional inkişafın aparıcı qüvvəsi kimi yerinin və rollunun möhkəmləndirilməsində, dünya birliyində nüfuzunun, siyasi mövqeyinin daha da artmasına əhəmiyyətli rol oynayacaq. Dönya səs salan, Azərbaycan-Türkiyə birliyinin zirvəsi kimi dəyərləndirilən Şuşa Bəyannamesinin imzalanmasından ötən ay yarımdan az bir vaxtda ölkəmizdə dəstəkərin parlamentləri arasında əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi üçün belə bir təşəbbüsün dəstəklənərək sonda Bakı Bəyannamesinə yol açması bir daha təsdiqləyir ki, yeni reallıqlara uyğun olaraq gələcəyə hesablanmış hədəflərin icrasının ilk mərhələsi uğurludur. İşgalçı Ermənistən və ona havadarlıq edən dövlətlər reallıqlarla barışmaq məcburiyyətdindirlər."

İşğaldan azad olunmuş ərazilərə səfər etmiş meksikalı jurnalist təəssüratlarını geniş şəkildə qələmə alıb

Meksikanın nüfuzlu KİV-indən olan "ContraReplica" və "Valija Diplomatica" qəzetlərində tanınmış meksikalı jurnalist Federiko Lamontun işğaldan azad olunmuş ərazilərimizə etdiyi səfərin təəssüratları barədə "Şuşa - Azərbaycanın azadlıq simvolu" və "Qarabağ odlar diyarı Azərbaycanındır" başlıqlı məqalələri dərc olunub.

AZERTAC xəber verir ki, Cəbrayıl, Füzuli, Gəncə, Ağdam və Şuşa şəhərlərində səfərdə olmuş jurnalist yazılarında ilk olaraq, Şuşanın hərbi-strateji əhəmiyyətindən, habelə ölkəmiz üçün daşıdığı tarixi, mədəni və rəmzi önemdən danışır və Şuşa şəhərinin işğaldan azad edilməsinin Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpasının simvoluna çevrildiyini qeyd edir.

Sonra 44 günlük mühərbi zamanı Ermənistən məluki azərbaycanlıları hədəf alaraq hərbi əməliyyatların aparıldığı bölgədən kənardan yerləşən Gəncə şəhərinə gecə saatlarında raket zərbələri endirdiyi, bu zaman qadınlar və uşaqlar da daxil olmaqla onlarla mülki insanın hələl olduğu, yüzlərlə insanısa yaralandığı bildirilir.

Məqalələrdə Cəbrayıl və Ağdam şəhərlərinin müstəsnə erməni vandalizmə məruz qaldığı və buradakı yaşayış infrastruktur və tarixi-mədəni abidələrin tamamilə darmadağın edildiyi haqqında məlumat verilir.

30 ilə yaxın işğaldə saxlanılmış ərazilərimizdə Ermənistən apardığı kütləvi minalannadan da bəhs edilən yazıldarda, ötən ilin 10 noyabr tarixində əldə olunmuş ateşkəs razılaşmasından bu günədək yüzlərlə hərbi və mülki azərbaycanlıların erməni silahlı qüvvələrinin illər ərzində bu ərazilərdə basdırıldıq minaların partlaması səbəbindən həyatını itirdiyi bildirilir. Bu xüsusda azərbaycanlı KİV işçilərinin de iyun ayının əvvəlində Kəlbəcər rayonunun Susuzluq kəndində həmin minaların qurbanına çevrildiyi qeyd olunur və Ermənistən 30 ilə yaxın dövr ərzində BMT qətnamələrinə məhə qoymadığı kimi, bu gün də beynəlxalq humanitar hüquqa zidd olaraq bu minaların yerləşmə xəritəsini verməkdən imtina etdiyi bildirilir.

Bu gün demək olar ki, bütün dünyanın diqqəti işgaldən azad olunan ərazilərimizə cəmlənib. Ermənilərin xarabazarlıqça çevirdiyi şəhər və kəndlərimiz, qəsəbələrimiz, dini-mədəni abidələrimiz, insanlığa siğmayan əməller nəticəsində darmadağın edilmiş, viran qoyulmuşdur. Ermənilərin viran qoyduqları əraziləre bu gün xarici dövlətlərin nümayəndələri, qeyri-hökumət təşkilatları və s. səfər edərək erməni təcavüzkarlığı, barbarlığı ilə əyani olaraq tanış olurlar. Səfər çərçivəsində Ağdam, Füzuli, Şuşa kimi işgal altında olmuş ərazilərimizdə erməni terroristlərinin törətdikləri vəhşilik nəticəsində dağıdılan, viran qoyulan maddi-mədəniyyət nümunələrimiz, dini abidələrimiz, yaşayış yerlərimizle tanış olmaq imkanı yaranır.

Dünya KİV-lərinin hazırladığı reportajlar və məqalələrdə eksini tapan görüntüler, şəkillər hər bir kəsde erməni vandallığına qarşı qəzəb və nifret hissi oyadır. Əlbəttə ki, 30 ilə yaxın bir zamanda işğal altında olan torpaqlarımızın hər bir qarışında erməni təcavüzünün izi var. Öz çirkin əməllərinin neinkin insanlara qarşı, hətta torpağa, daşa, təbiətə qarşı həyatə keçmiş, tariximizi saxtalasdırımağa çalışmışdır. Dünənda söz sahibi olan, böyük nüfuz qazanan Azərbaycanın dünya ölkələri ilə qurduğu qarşılıqlı elaqələr, qazandığı etimadın nəticəsidir ki, bu gün deyə bilərik ki, dünən hər bir qitəsindən bu ərazilərə səfər edib, erməni vandallığının canlı şahidine əvvirlənlər təəssüratlarını mübaliqəsiz desek, dünən ilə bölgüsürələr. Axi, bu vəhşiliyə qərəzi olmayan bir kəs dözə, laqeyd qala bilməz. Qısa bir müddətde onlarla ölkənin nümayəndələri bu ərazilərdə olmuşlar, tarix boyu nifrete sahib olan ermənilərin əməllərini kəskin şəkildə pisləmişdilər. Qafqazın mirvarisi, cənnət məkanı olan Şuşaya, Ağdamaya, Füzuliye və digər ərazilərə gələn hər kəs erməni həbəsiyasi rəhbərliyinin işğal altında saxlaşdı əraziləri 30 il ərzində necə xarabalaşa ce-

hədəf alaraq hərbi əməliyyatların aparıldığı bölgədən kenarda yerləşən Gence şəhərinə gecə saatlarında raket zərbələri endirdiyi, bu zaman qadınlar və uşaqlar da daxil olmaqla, onlara mülki insanın həlak olduğu,

virdiyinin bir daha şahidi olur. Erməni vandalizmi və vəhşiliyinin sübutları xarabalaşa çevrilən məkanlarda sanki dil açır. Qarabağ haqqında eşidən və kitablarda oxuyanlar indi bu gözəl və əsrarəngiz məkanı gözləri ilə görürərlər. Buradakı dağıntılar onları təsirləndirir.

"ŞUŞA - AZƏRBAYCANIN AZADLIQ SİMVOLU"

Meksikalı jurnalist Federiko Lamontun işğaldən azad olunmuş ərazilərimizə etdiyi səfər onu gördüklerini qələmə almağa vadar edib. Meksikanın nüfuzlu KİV-indən olan "ContraReplica" və "Valija Diplomatica" qəzetlərində Federiko Lamont işğaldən azad olunmuş ərazilərimizə etdiyi səfərin təəssüratları barədə "Şuşa - Azərbaycanın azadlıq simvolu" və "Qarabağ odlar diyarı Azərbaycanındır" başlıqlı məqalələri dərc olunub. Cəbrayıllı, Füzuli, Gence, Ağdam və Şuşa şəhərlərində səfərdə olmuş jurnalyst yazılarında ilk olaraq, Şuşanın hərbi-strateji əhemmiyətindən, həbələ ölkəmiz üçün daşıdığı tarixi, mədəni və rəmzi önemindən danışır və Şuşa şəhərinin işğaldən azad edilməsini Azərbaycanın ərazi bütövlüyü nün bərpasının simvoluna çevrildiyini qeyd edir.

Müəllif 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı Ermənistən mülki azərbaycanlıları

yüzlərle insanınsa yaralandığı çoxsaylı oxucularının diqqətinə çatdırır. Məqalələrdə Cəbrayıllı və Ağdam şəhərlərinin erməni vandalizmə məruz qaldığı və buradakı yaşayış infrastrukturunu və tarixi-mədəni abidələrin tamamilə darmadağın edildiyi haqqında məlumat verilir.

ON MINLƏRLƏ VƏTƏNDƏŞİMİZİN, O CÜMLƏDƏN MİNATƏMİZLƏYƏNLƏRİN HƏYATI TƏHLÜKƏDƏN XİLƏS EDİLDİ

30 ilə yaxın işğalda saxlanılmış ərazilərimizdə Ermənistən apardığı kütləvi mənalananmadan da bəhs edilən yazılıarda, öten ilin 10 noyabr tarixində əldə olunmuş ateşkəs razılaşmasından bugündək yüzlərə həbəl və mülki azərbaycanlıların erməni silahlı qüvvələrinin illər ərzində bu ərazilərdə basıldıqlı minaların partlaması səbəbindən həyatını itirdiyi bildirilir. Bu xüsusda azərbaycanlı KİV işçilərinin də iyun ayının əvvəlində Kəlbəcər rayonunun Susuzluq kəndində hemin minaların qurbanına əvvəlində qeyd olunur və Ermənistən 30 ilə yaxın dövr ərzində BMT qətnamələrinə mahəl qoymadığı kimi, bu gün de beynəlxalq humanitar hüquqa zidd olaraq bu minaların

yerləşmə xəritəsini verməkdən imtina etdiyi bildirilir. Vurgulamaq yerinə düşər ki, Ermənistən Ağdam rayonu üzrə tank və piyada əleyhine 97 min minanı özündə əks etdirən xəritələri Azərbaycana təhvil vermişdi. Ağdam rayonundan sonra daha iki rayonun Füzuli və Zəngilan rayonlarında basıldıqlı tank və piyada əleyhine təqribən 92 min minaya dair xəritələrini Azərbaycana təhvil verilməsi dövlətimizin diplomatiyasının növbəti uğuru oldu. Mina xəritələrinin əldə edilməsi on minlərlə vətəndaşımızın, o cümlədən minatəmizləyənlərin həyatını təhlükədən xilasında böyük əhəmiyyət daşıyır.

"BİZ DEMİŞDİK Kİ, TORPAQLAR İŞGALDAN AZAD OLUNANDAN SONRA BU TORPAQLARI TEZLİKLƏ BƏRPA EDƏCƏYİK"

Bu gün Azərbaycan Ermənistən üzərində qələbədən sonra işğaldən azad olunan ərazilərdə abadlıq-quruculuq işlərinə başlayıb. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev işğaldən azad edilmiş ərazilərə səfər edərək erməni faşistlərinin törətdiyi vəhşiliklə tanış olur və öz tapşırıq və göstərişlərini verir. Xatırladaq ki, ilk səfər ötən il noyabrın 16-də işğaldən azad edilmiş Füzuli və Cəbrayıllı rayonlarında oldu və dövlət başçısı tərəfindən Füzuli - Şuşa avtomobil yolunun təməli de qoyuldu. Beləliklə, işğaldən azad edilmiş ərazilərimizdə bərpa və yenidənqurma işlərinə start verildi. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev çıxışlarının birində demişdir: "Bizim planlarımız böyükdür. Müharibə başa çatıb. Bərpa işləri artıq başlanıb və bu, onu göstərir ki, bizim sözümüzə əməlimiz arasında bu dəfə de heç bir fərq yoxdur. Biz demişdik ki, torpaqlar işğaldən azad olunandan sonra bu torpaqları tezliklə bərpa edəcəyik".

Qeyd edək ki, işğaldən azad olunmuş ərazilərdə dövlətimizin başçısının tapşırığı ilə artıq bir neçə yol layihəsinin icrasına başlanılib və uğurla davam etdirilir. Bu layihələr işğaldən azad edilmiş rayon və kəndlərin sosial-iqtisadi inkişafında çox mühüm rol oynayacaq. Bildiyimiz kimi, işğaldən azad edilmiş ərazilərdə dayanıqlı məskunlaşma üçün müasir və layiqli həyatın təmin

edilməsi, bütün sahələrdə quruculuq-bərpa və abadlıq işlərinin aparılması, habelə təhlükəsiz yaşayışın, səmərəli fealiyyətin və rıfahın davamlı artmasının dəstəklənməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 2021-ci il 4 yanvar tarixli Fərmanı ilə Qarabağ Dirçəliş Fondu yaradıldı. Onu da vurğulamaq yerinə düşər ki, Azərbaycana dost ölkələr işğaldən azad olunmuş ərazilərimizin bərpası prosesində iştirak etmək arzularını ifade ediblər. Həyata keçirilən tədbirlər qətiyyətə deməye əsas verir ki, qısa zamanda Qarabağ cənnətə əvvirlənəcək. Artıq dövlət başçısı Zəngilan, Füzulidə beynəlxalq hava limanlarının təmelini qoyub. Bu hava limanları bütün növ təyyarələri, o cümlədən ağır yük təyyarələrini qəbul etməye qadir olacaq. "Füzuli, Zəngilan və ondan sonra Laçın rayonunda inşa ediləcək üçüncü beynəlxalq hava limanı bütün Qarabağ və şərqi Zəngəzur zonasını Zəngilan daxil olmaq şəhərə edəcək. Buradan dəmir yolu, avtomobil yolu keçəcək, Naxçıvana yol açılacaq. Əlbəttə ki, Zəngilanın gələcək uğurlu sosial-iqtisadi inkişafı üçün bu hava limanının böyük rolü olacaqdır", - deyə Cənab Prezident bildirib.

"BİRİNCİ "AĞILLI KƏND" PİLOT LAYİHƏSİ ZƏNGİLANIN 1-Cİ, 2-Cİ, 3-CÜ AğALLı KƏNDLƏRİNİ ƏHATƏ EDİR"

İşğaldən azad edilmiş rayonlarda "yaşıl enerji" zonasının yaradılması məqsədilə, ilkin olaraq, pilot layihələr qismində bəzi yerlərdə "ağilli şəhər" və "ağilli kənd" konsepsiyanının tətbiqinə start verilib. "ağilli kənd" layihəsi ilkin olaraq Zəngilan rayonunun Üçüncü Ağallı kəndində reallaşacaq. "Birinci "ağilli kənd" pilot layihəsi Zəngilanın 1-ci, 2-ci, 3-cü Ağallı kəndlərini əhatə edir", deyə Azərbaycan Prezidenti bildirib: "Ərazidə, ilk olaraq, tam izolyasiya olunmuş və innovativ tikinti materiallarından istifadə olunmaqla 200 fərdi evin tikintisi nəzərdə tutulub. Ev-daxili mühəndis kommunikasiya, isitmə sistemləri də ağilli texnologiyalar əsasında qurulacaq. Bu kəndlərdə müasir məktəb, bağça, poliklinika və elektron idarəetmə mərkəzləri inşa olunacaq, turizm infrastrukturunu formalaşdırılacaq. Bütün yaşayış evləri, sosial obyektlər, inzibati və ictimai iaşə binaları, kənd təsərrüfatı məhsullarının emalı və istehsalı prosesini alternativ enerji mənbələri ilə təmin ediləcək". Görülən işlərin davamı olaraq iyulun 28-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev "Kəlbəcər və Laçın rayonları ərazisində yol infrastrukturunun tikintisi ilə bağlı tədbirlər haqqında" Sərəncam imzalayıb. Sərəncama əsasən, Kəlbəcər və Laçın rayonları ərazisində yol infrastrukturunun tikintisi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il dövlət büdcəsində işğaldən azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulması və bərpası üçün nəzərdə tutulan vəsaitdən Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə ilkin olaraq 10.000.000,0 (on milyon) manat ayrılib.

Göründüyü kimi, işğaldən azad olunan hər bir mekan müasir tələblər çərçivəsində yenidən qurularaq inşa ediləcəkdir.

Zümrüd BAYRAMOVA

Son vaxtlar gənc oğlanlar evlilikdən qorxur. Kimisi bunu ağır məsuliyyət, kimisi maddiyyatla, kimisi də psixoloji problemlərlə əlaqələndirir. Məsəl ilə bağlı SİA olaraq şəhər sakinlərinin bu barədə fikirlərini öyrəndik:

Şəhər sakini Qönçə Quliyeva: "Mənəcə bunu hər kəsə şamil

etmək olmaz. Bəzi insanlarda bu qorxu psixoloji olaraq yaranır. Bu qorxunun isə bir çox səbəbləri ola bilər. Birincisi insanın psixoloji olaraq beynində yaratdığı qorxlardır. İkincisi isə ailə basqısından yaranan qorxu var ki, ailənin ona təsiri nəticəsində baş verir. Bundan başqa ele kişilər var ki, məsuliyyət götürmək, evə vaxtlı-vaxtında gəlmək istəmir. Onlar ailə-uşaq məsuliyyəti daşımaqdan qorxurlar. Düşünürəm ki, bunların içinde maddi sixintilər da önemli faktordur".

Şəhər sakini Nizami Nağıyev:

"Kişilərin evlənməkdən qorxmasının ən başlıca səbəbi maddiyyətdir. Maddi sixintilərin olması onları çox qorxudur. Mən özüm çox gənc

olduğu və təhsil aldığım üçün hələ ki, evlənməyi düşünmüram".

Şəhər sakini Murad Əliyev: "Hər insanın özünə görə fərqli problemi var. Düşünürəm ki, kişi-

lər evlilikdən sosial vəziyyətə görə qorxur. Həmçinin burada psixoloji vəziyyətin de böyük rolu var".

Şəhər sakini Tural Həsimov: "Zəmanət çox pisdir. Qızları tanı-

maq olmur. Düzdür, hər kəsə şamil deyil, amma zəmanət çox korlanıb. İnsan inanıb güvənə bilmir. Sevgisizlik də baş alıb gedir. İndikilər evlənlər bir həftə sonra boşanırlar. Elə buna görə də, en yaxşısı evlənməməkdir. Amma başqa səbəblər də var. Maddiyyat da böyük

problemlərdən biridir. Ümumilikdə isə insanın ənsiyyəti, xasiyyəti ve davranışdır. Türkler demis "hər şey dengi-dengine olmalıdır".

Şəhər sakini Flora Əhmədova: "Bunun cavabını kişilər daha dəqiq bilər. Qorxu daha çox mad-

diyyata görədir".

Şəhər sakini Emil Əliyev: "Maddi cəhdən sixintilər onları çox çəkindir. Düşünürəm ki, cəmiyyətdəki təbəqələşmə də buna təsir edir. Evlənəcəkləri adamlı-

olan fikir ayrıılıqları da onları qorxudur".

Şəhər sakini Elbəniz Süleymanova: "Mənim də subay oğlum var. Amma heç də bütün kişilər ev-

maq onları evlilikdən qorxudur. Bir müddətdən sonra da uşaq dünyaya gəlir ki, onun da həkim, geyim və xəstəxana kimi qayğıları var. Bunların hamisini qarşılamamaq lazımdır. Evlilikdən qor-

maq lazımdır. Bu qorxunu tövsiyyə etmirəm. Evlilik gözəl birşeydir. İnsan evləndikdə məsuliyyətin nə demək olduğunu anlayır. Həmçinin bu zaman ailəyə daha yaxın olub həyatı da dərk edirsən".

Ayşən Vəli

Kubada son iki həftədə 6 general ölüm

Son 2 həftə ərzində Kubanın 6 yüksək rütbeli hərbçisi dünyasını dəyişib. TASS xəbər verir ki, bu barədə Kubanın Dövlət Televiziyası məlumat yayıb. Ölenlərdən biri 1950-ci illərdə Fulhensio Batista rejimini qarşı mübarizə aparan Hilberto Antonio Karderodur. Onun cəsidi tibbi ekspertizaya göndərilsə də, ölüm səbəbi açıqlanmayıb.

İyulun 18-de isə rəsmi şəkildə 5 hərbçinin ölümü elan edilib. Bunlar Kuba ordusunun Şərqi bölməsinin rəisi, general-major Augustin Penyi, briqada generalı marselo, Verdesi Perdomo, Kuba parlamentinin deputati, general-major Ruben Martinez Puente, general Manuel Eduardo Lastres və briqada generalı Armando Çoya Rodriguezdir. Hərbçilərin ölüm səbəbi açıqlanmır.

Enerji vampirləri ilə necə başa çıxməq olar? -

PSİKOLOQ MARAQLI DETALLARI AÇIQLADI

xoşməramlı səhbətlərdə belə öz mənfi rəylərini bildirib ətrafindakı insanların enerjisini sovurmaq qabiliyyətindədir. Bu insanların enerji almaq qabiliyyətini durdurmağın və özünü onlardan uzaq tutmağın bir çərəsi var. Bu da ancaq müna-

sibəti kəsməkdir. Bəli indi deyəcəklər ki, elə insan var qohumdadır, yaxındır enerjini keşə bilmirik. Bir el məsəli var ki, "ne atmaq olur, nə de satmaq". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında psixoloq Fərqane Mehmanqızı deyib.

Onun sözlərinə görə, bu insanlarınla qəti şəkildə öz

gələcəyiniz haqqında fikirlərinizi, məqsədlərinizi, arzularınızı bölüşməyin: "Onlarla güzgü effekti, yəni onlar nəcədir, sən də elə rəftar edirsə ki, sənde olan müsbət enerjini ala bilməsinlər. Onların mənfinisə qarşı sən də mənfi enerji buraxısan, yəni mənfi enerji verirsan və onlar sizdən el çəkirlər".

Psixoloq sözlərinə bele davam edib: "Ən yaxşı, ən rahat yolu isə ümumiyyətə münasibəti sıfır endirməkdir. Hər kəs əslində bunu hiss edir ki, müəyyən bir adamlar var ki, onlarla hətta adı "salam, necəsən?" sözünü də demək, insana yük kimi gəlir. Bu insanların uzaq durmaq lazımdır. Çünkü xoşbəxtlik və bədbəxtlik yoluxucudur. Ən tez keçici bir xəstelikdir. Ona görə də çalışmaq lazımdır ki, ətrafımızdakı enerji vampirlərindən uzaq duraq".

Ayşən Vəli

Psixoloji yardım göstərilən şəhid ailələrinin sayı açıqlanıb

Psixoloji yardım göstərilən şəhid ailələrinin sayı açıqlanıb. "İki sahil" xəbər verir ki, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində Sosial Xidmətlər Agentliyinin idarə Heyətinin sədri Vüqar Behbudov bu gün keçirilən mətbuat konfransında deyib ki, 18 noyabr 2020-ci il tarixində ilk olaraq Gəncə, Bərdə, Tartar, Yevlax, Ağdam rayonları istiqamətində psixoloji xidmətlərə başlanılıb. Daha sonra bütün ölkə ərazisi əhatə olunub.

Onun sözlərinə görə, 28 fevral 2021-ci il tarixinə kimi psixoloq və psixiatrlar terəfindən 3 minə yaxın ailəyə sefər edilərək ailə üzvlərinə ilkin psixo-sosial dəstək göstərilib, ailə üzvlərinin psixoloji ehtiyacları müəyyənləşdirilərək onlarla davamlı psixoloji konsultasiyalar keçirilib. Onlardan 2 455-i hərbi şəhid ailəsi, 51-i mülki şəhid ailəsi, 445-i isə yaralı hərbçilər və onların ailə üzvləri olub.

"Bu gün bu mövzu çox aktualdır. Bugünkü psixoloji durumda, daxili və xarici aqressiyanın tügən etdiyi və insanların bir-birinə qarşı empati bacarığının aşağı düşdüyü bir dövrə, enerji vampirləri dediyimiz insanların çox aktiv şəkildə fəaliyyətdə olduğu bir zamanda çox yaxşı bir mövzu ya xundunuz. Bu insanların ətrafinda olanlardan müsbət enerjini alaraq özlerinin mənfi enerjisini verməklə öz enerji balanslarını təmin edirlər. Belə insanların həyatlarının hansı dövründə olursalar, ister mənfi və ister müsbətə doğru hər hansı

XIX əsrin əvvəllərindən başlayaraq Rusiya imperiyası tarixən Azərbaycan ərazisi olan Borçalı, Gəncə, Şəki, Şirvan, Lənkəran, Qarabağ, İrəvan və Naxçıvan bölgələrini işgal etməyə başlamışdır. Bu azmış kimi, Osmanlı İmperiyasına olan nifrətini gizlədə bilməyən Çar Rusiyası daha məkrili planı həyata keçirməyə başlamışdır. Belə ki, azəri türklərinin köməyi ilə öz dövlətciliyini qoruyub saxlayan İran, Rusiya imperiyası ilə birlikdə Anadoluya məkrili niyyətlər üçün qul qismində getirilən hayların xəyanətkar xislətindən istifadə edərək, zaman-zaman türklərə qarşı deportasiya planlarını həyata keçirmişlər. I Pyotr 1723-cü ildə Bakını işgal etdikdən sonra orada və Dərbənd şəhərində erməniləri yerləşdirməyə başladı.

1768-ci ildə II Yekaterina ermənilərin qoynuna altına alınması haqqında fərman imzalandı. 1802-ci ildə çar I Aleksandr öz məktubunda Azərbaycan türklərinin qənimi olan N.Sisiyanova yazdı: "Neyin bahasına olursa-olsun, Azərbaycanın bu və ya digər xanlıqlarında ermənilərdən istifadə olunmalıdır". 1801-ci ildən müasir Azərbaycan əraziləri işgal olunmağa başlayır. Qərbi Azərbaycandan azəri türklərin ilk deportasiyası 1801-ci ildə Şərqi Gürcüstanın Rusiyaya birləşdirilməsindən sonra baş vermişdir. Belə ki, Şəmşədil və Lor Pəmbək əyalətlərinin rusların elinə keçidiñən sonra yerli əhalinin zor gücünə tərk etməye məcbur edilmişdir. Bunu 13 iyul 1801-ci ildə erməni əsilli general Lazarevin Qafqaz ordusu komandanı Knorrinqe gönderdiyi raporda da öz ekinci tapmışdır: "Pəmbək əyalətinin 14 kəndinin 5-6 min nəfərə qədər əhalisi İrəvan xanlığının ərazisində özlərinə siğınacaq tapmışdır".

1804-cü ildə İrəvan xanlığından qaçan və Rusiya təbəliyini qəbul edən 2 minə qədər haylar həmin boşaldılan kəndlərə yerləşdirilmişdir. Elə həmin il rus ordusu Qarapapaqların yaşadığı Şörəyel mahalını işgal edirlər. 1807-ci il rus-türk müharibəsindən sonra onlar İrəvan xanlığının ve Qars paşalığının ərazisine köçmək məcburiyyətində qalırlar. 1805-ci ildə (XIX əsr) Qarabağ xanlığı ilə Ru-

Erməni vəhşiliyi dünya xalqlarını dəhşətə gətirir - ŞOK FAKTLAR!

1827-ci ildə İrəvan qalasının tutulması zamanı başda Eçmiədzin arxiyepiskopu Nerses olmaqla, ermənilər satqınlıqla məşğul olmuşdular

siyara arasında müqavilə bağlanılıb. Həmin müqavilə əsasında Qarabağ xanlığı Rusiyaya tabe olur. Məhz bundan sonra 1804-cü ildə Gəncə, 1806-ci ildə Bakı, 1809-cu ildə Lənkəran Rusiya tərefindən işgal olundu. Ən gec işgal olunan ərazilər İrəvanla Naxçıvan olmuşdur. Rusiya 1826-ci ilə qədər (XIX əsr) bu əraziləri tam işgal edə bilməyibdir. XIX əsrin əvvəllərində İrəvan xanlığı 15 mahaldan ibarət idi: Qırxbulaq, Zəngibasar, Qarnibasar, Vedi-basar, Şərur, Sürməli-Dərəkənd, Parçanis, Saatlı, Talın, Seyidli-Ağsaqqallı, Sərdarabad, Körpəbasar, Abaran, Dəreçicək və Göycə. Ruslar 1804-1813-cü illər ərzində İrəvan şəhərini tutmağı iki dəfə cəhd etsələr de, cəhdələri boşça çıxmışdır. Rus ordusu yalnız 1827-ci ilin 26 iyununda Naxçıvanı, 20 sentyabrında Sərdarabadi, 1 oktyabrda isə İrəvan qalasını tuta bildilər. İrəvan qalasının tutulması zamanı başda Eçmiədzin arxiyepiskopu Nerses olmaqla, ermənilər satqınlıqla məşğul olmuşdular.

"Böyük Ermənistən" adlı mif yüz illər boyu Xəzər dənizində Qara dənizədək olan sahəni əhatə edib

İrəvan işgal olunan zaman ətraf kəndlərdə yaşayanlar oranı məcburi şəkilde tərk etməli olmuşlar. Bu fakt qraf Paskeviçin 27 iyul 1827-ci ildə qraf Nesselroda göndərdiyi məktubunda da öz əksini tapmışdır: "Qarapapaqlardan 100 ailə və ayrımlardan 300 ailə Qarsa, tanınmış Uluxanlı tayfasından 600 ailə Bəyazidə, m. üsəlman kurdleri-səlallılar Muşa köçmüslər. Qarapapaqlardan digər 800 ailə Arazi keçərək İrəvan xanı Hüseyn xanın qardaşı Həsən xanın dəstəsinə qoşulmuşlar. 700 ailə kürdəmənlilər, 400 ailə birukinlilər, 400 ailə dovşanlılırlar, 200 ailə çobankerililər, 1000 ailə zilani-kürdləri də onurla birlikdə Türkiyəyə keçmişlər". "Türkmənçay" (10 fevral 1828) müqaviləsindən sonra isə 21 mart 1828-ci ildə imperator I Nikolayın fərmanı ilə əzəli Azərbaycan torpaqları olan Qarabağ, Naxçıvan və İrəvan xanlıqlarının ərazisində "erməni vilayəti" yaradıldı ki, onun da 9700 əhalisinin 7331-i azəri türkləri idi. Qafqazda imperiyalar və ermənilərin Azərbaycan ərazi-

lərinə köçürülməsi "Türkmənçay" müqaviləsinin XV bəndinə uyğun olaraq 1828-1830-cu illər ərzində İrəvan, Naxçıvan və Qarabağ xanlıqlarının ərazisine İrədan 40 min, Türkiyədən isə 84600 erməni köçürüldü. Hərbi müdaxilə zamanı yüzlər kənd boşaldı və minlərlə insan qətl edildi. Bütün bu soyqırımı siyasetinə baxmayaraq, rus imperiyasının apardığı siyahıyaalmaya əsasən, 1897-ci ildə İrəvan quberniyasında 313 178 azəri türk yaşayırı. Erməni tarixçilərinin bəzi əsərlərində tarixi hadisələr, faktlar "böyük Ermənistən" ideyası namine bir tərəflə qaydada təhrif olunur. Guya "böyük Ermənistən" adlı mif yüz illər boyu Xəzər dənizindən Qara dənizədək olan sahəni əhatə edirmiş. Ermənilər görə "Ermənistən dövləti" e.e II -l esrlerde mövcud olmuş.... Hansı ki, Alban tarixçisi M.Kalankatlinin "Alban tarixi" əsərində heç yerde erməni adı çəkilmediyi halda, ənənəvi olaraq erməni tarixçiləri coğrafi adları özlərinə məxsus bir tərzdə təhrif edərək, Aralıq, Qara və Xəzər dənizləri arasında yerləşən ərazini Ermənistən, orada yaşayan əhalini isə ermənilər adlandırlırlar. Əgər Albaniya Ermənistərin tərkib hissəsi olsayıdı, onda bütün qədim erməni mənbələrində bu ölkənin adı "Ağvan" yox, "Hayastan" olardı... Azərbaycanın Kiçik Qafqaz dağlarının cəriub-şərq ətəklərindən başlayaraq Kür və Araz çayları arasındaki ərazisini əhatə edən tarixi Qarabağ vilayəti qədim dövrlərdə və erkən orta əsrlərdə Qafqaz Albaniyasının tərkibinde olmuşdur. XX əsrə qədər Dağlıq Qarabağ anlayışı mövcud olmayıb. Artsax adlanan yer Albaniyanın əyaləti olmuş, Atabaylər, Qaraqoyunu, Ağqoyunu və Səfəvi dövlətləri tərkibində Qarabağ adlanmışdır. Albaniyanın Artsax vilayəti 12 kiçik inzibati ərazi vahidindən ibarət olmuşdur. 14 may 1805-ci il tarixdə "Kürəkçay" sülh müqaviləsinə görə Qarabağ xanlığı Rusiyanın təbəliyinə keçmiş, 1822-ci ildə isə rəsmi olaraq leğv edilib Qarabağ əyalətinə çevrilmişdir. 1840-ci il islahatı ilə Qarabağ əyaləti leğv olundu. Qafqazda imperiyalar və ermənilərin Azərbaycan ərazilərinə köçürülməsi əvəzində Şuşa qəzası yaradılmış, qəza əvvəl Kaspi vilayətinin, 1868-ci ildən isə Yelizavetpol (Gəncə) quberniyasının tərkibində olmuşdur.

XIX əsrin 20-ci illərində Yermolovun tələbi və təkidi ilə keçirilən siyahıyaalmada Qarabağ regionunda yaşayan 18.563 ailənən yalnız 1559-u (cəmi 18 %-i) erməni ailəsi olmuşdur. Bundan bir neçə il sonra (1832-ci il) aparılan kameral sayma göyrə, İran və Türkiyədən köçürülen erməni abidələrinin hesabına Qarabağda ermənilərin sayı xeyli artmışdır. XIX əsrin 20-30-cu illərində Zaqqafqaziyyə o cümlədən, Qarabağa 200.000 errneni köçürürlər. (N.İ.Şavrov: Novaya uqroza russkom u delu v Zaqqafkazye; predstoyaşaya rasprodaja Muqani i narodtsam. SP-b.1911, s.59) Azərbaycanlıların deportasiya tarixi isə XIX əsrin əvvəlində, yəni 1801-ci ildən başlayır. İlk dəfə olaraq, rus ordusu indiki Ermənistən əraziləndən- 14 kənddən azəri türkün deportasiya etdi. Yəni azərbaycanlıların deportasiya olunmasının tarixi 200 il əvvələ gedib çıxır. Azərbaycanlıların deportasiya olunduğu həmin ərazilərə ermənilərin köçürülməsi həyata keçirilib. Rusiya ilə İran arasında gedən

1804-1813 və 1826-1828-ci illər müharibəsindən sonra imzalanan Gülistan (1813-cü il 12 oktyabr) və Türkmençay (1828-ci il 10 fevral) müqavilələri ilə Azərbaycan Rusiya və İranın məkrili işğalçılıq siyasetinin acı nəticəsi olaraq faciələr dolu həyat yaşamağa mehkum edildi. Azərbaycan xalqı iki yere bölündü və Azərbaycanın şimalı Rusyanın, cənubu isə Qacar dövlətinin (1936-ci ildən bu dövlət İran adlandırıldı-red) idarəciliyinə keçmiş oldu. Diqqətçəkən müdhiş məqam ondan ibarətdir ki, Rusiya çarı 1-ci Nikolay 21 mart 1828-ci ildə Naxçıvan və İrəvan ərazisində erməni məhəllələrinin yaradılması haqqında 16 maddədən ibarət olan qərar qəbul etdi. Eyni zamanda, Türkmençay müqaviləsinin 15-ci bəndinə əsasən, ermənilərin İrədan Naxçıvan, İrəvan və Dağlıq Qarabağa köçürülməsi prosesi həyata keçirilməyə başladı. Bunun azərbaycanlılar öz vətənlərində, doğma yurdlarında sixşdırılmağa başlamışlar. Rusiya ile Türkiye arasında 1828-1829, 1877-1878 müharibələrinin sonlarında da ermənilərin Türkiyədən Azərbaycan ərazilərinə köçürülməsi siyaseti həyata keçirildi. Ümumilikdə, 1829-1830-cu illərdə İrədan 40 min, Türkiyədən isə 84 min 600 erməni Azərbaycanın müxtəlif ərazilərdə yerləşdirilmişdir. 1905-1907-ci illərdə Rusiyada baş verən qarşılıqlardan istifadə edərək, planlı şəkildə Bakı, Şuşa, Zəngəzur, İrəvan, Naxçıvan, Qazax, Ordubad, Eçmiədzin və Cavanşir bölgələrində ermənilər və onların havadarlarının törətdiyi qırğınlara nəticəsində yüz minlərlə azərbaycanlı, gürcü, kurd, yəhudilər, ləzgi və digər xalqların nümayəndələri məhv edilmişdir. İrəvan və Gəncə quberniyalarının 200 kəndi, Şuşa, Cəbrayıl və Zəngəzur qəzalarının 75 kəndi dağdırılmış, əhalisi isə deportasiya edilmişdir. 1905-1907-ci illərdə hədəsənlərdən sonra azəri türklərinə qarşı represiya gizli formada həyata keçirilmişdir. Bunu o zamanki statistik məlumatlar da təsdiq edir. Belə ki, əgər İrəvan quberniyasının 5 qəzəsində ümumi əhali 1916-ci ildə 1831-ci illə müqayisədə 40 dəfə artmışdır, həmin müdəddət ərzində azəri türklərinin sayı cəmi 4,6 dəfə artmışdır. Bu tükürpədici rəqəmlər erməni şovinistlərinin Rusiya imperiyasının himayəsi altında həyata keçirdikləri "Türkəz Ermənistən" planını açıb göstərir. 8 avqust 1905-ci il - Şuşada Cənubi Azərbaycandan olan 17 nəfər azərbaycanlı fehlə erməni silahlıları tərəfindən vəhşicəsine qətlə yetirilir. Həmin gün Vəng kəndinin 300-dən çox silahlı erməni sakini quldurcasına yaxınlaşdırılmış keçən azərbaycanlı karvanına basqın edirlər; tacirlər öldürülür, emlakları talanır. Sonra ermənilər qonşu müsəlman kendinə basqın edərək, burada kənd sakini Abbas bəyi, onun oğlunu, qardaşını və bir neçə nökər-naibini amansızlıqla öldürürler. Az sonra kəndin bütün sakinləri erməni yaraqları tərəfindən qəddarcasına öldürülür, onların evləri isə yandırılır. Ermənilərin başladıqları Şuşa qırğını 10 gündən çox davam edir. 15 avqust 1906-ci il - Son bir həftə ərzində müsəlmanların yaşadıqları Oxçu, Şəbədək, Xələc, Qatar, Kərkəsan, İncevar, Çölli, Yeməzli, Saldaşlı, Moltalar, Batuman, Atqız, Pirdavud, Zutul, Güman, İyilti, Sənali, Minənəvur, Fərcan, Qalaboynu, Əcəbli, Büğaciq və digər kəndlər erməni quldur birləş-

Erməni vəhşiliyi dünya xalqlarını dəhşətə gətirir - ŞOK FAKTLAR!

meleri tərəfindən dağıdılıb talan edilir. 200 nəfərdən çox müsəlman qətlə yetirilir. Erməni işgalçi qəsbkarlarının xalqımıza qarşı etdikləri vəhşiliklər, həyata keçirdikləri qanlı hadisələr yüzlərlə, minlərlər.

XX əsrin əvvəllerində baş verən bu kimi hadisələr Zəngəzur, Naxçıvan ve Qarabağ ərazilərində daha intensiv xarakter almışdır. 1918-ci il daşnak quldur dəstələrinin Naxçıvan ve Dərəleyəz qəzalalarına, eləcə də Qarabağa qanlı hücumları ilə də yadda qaldı. Daşnak quldur dəstələrinin təşkilatçı və başçılarından biri, Azərbaycan və Türkiye milli demokratik hərəkatının qatı düşməni olan Andranik Ozanyanın silahlı, quldur dəstəsi Yayıçı, Aza və digər kəndlərində rastlarına gelən bütün türk əhalisini qırdı. Təkcə Yayıçı kəndindən 2500 nəfəri öldürərək, meyitlərini Araz çayına tökmüşdür. ("Soobşeriye Zakavkazskoqo krayevoqo komiteta rossiyanskoy kommunističeskoy partii (bolşevikov)", № 6-7, iyun-yul 1919 qoda, Tiflis). 1918-ci il mayın sonunda Naxçıvan və Şərrur - Dərəleyəz qəzalərinin əhalisi Kərim xan İrəvanlının başçılığı ilə Mehmet Vahid paşanın yanında xüsusi nümayəndə heyəti göndərərək, Andranikin quldur dəstələrini dağıtmışçı və Naxçıvan diyarına qoşun yeritməyi xahiş etdi. 1918-ci il iyunun əvvəlində 9 və 11-ci türk qoşunları diviziyaları Uluxanlıdan Naxçıvana hərəkət etdilər. 1918-ci il iyunun 4-də türk qoşunları Naxçıvana daxil oldu (Qarabekir paşa Kazim Birinci Kafkaz Kolorolnonun, 1919, s. 11 - 12.).

Azərbaycanın görkəmli tarixçi alimi, AMEA-nın müxbir üzvü Y.Mahmudov arxiv sənədləri əsasında dəqiqlişdirmişdir ki, indiki Ermenistan Respublikasının ərazisində 1918-1920-ci illər ərzində İravan Quberniyasında (indiki Yerevan) 211 müsəlman kəndləri yandırılmış və 22 min nəfər öldürülmüşdür. Erməni dilində neşr olunan "Aşxadavor" ("Zehmetkeş") qəzetinin 2 noyabr 1919-cu il 231-ci sayında göstərilirdi ki, "ancaq İravan şəhəri və onun ətrafındaki 88 kənddə 1920 ev yandırılmış və 131 970 nəfər türk öldürülmüşdür". Həmin illər ərzində Zəngəzur mahalında (indiki Sisiyan və Qafan) 112 kənd dağıdılmış, 10 min nəfər məhv edilmiş və 50 min nəfər qovulmuş; Göyce mahalında (indiki Çambarak və Vardanes) 22 kənd dağıdılmış və 22 min nəfər öldürülmüş; Dərəleyəz mahalında (indiki Exnadzor və Vayk) 7695 ev yandırılmış və 57530 nəfər öldürülmüşdür.

AMEA İnsan Hüquqları İnstitutunun araşdırıcı qrupu tərəfindən müəyyənəşdirilmişdir ki, təkcə 1918-ci ildə erməni silahlı dəstələri tərəfindən 400 min azəri türk, 120 min gürçü, 22 min ləzgi, 15 min kurd və 3 min qədər yəhudü öldürülmüşdür. Əlbəttə, ermənilər tərəfindən tonqallarda yandırılan körpə uşaqları, qarınları xəncərlə yırtılmış hamile qadınları, üzərinə biçaq, xəncər və süngü ilə xaç şəkli çəkilmiş qızları, ayaqları nallanmış gəncləri, kürəklərinə qaynar samovar bağlanmış oğlanları, başlarında mismar çalınmış cavanları, qulaqları, bədənlərinin müxtəlif orqanları kesilmiş kişilləri, yem üçün quduz itləre atılan məsum körpəleri, kəsilmiş saçlarından çatı toxunan qadınları, kürəklərinə qızdırılmış dəmirle möhür vurulmuş günahsız insanları, ağlaşımış işgəncəldən sonra çılpaq-çılpaq ağaca asılmış qocaları, deyiləsi və yazılısı işgəncələri unutmaqmı olar? Quldur daşnak birləşmələrinin viran etdiyi yuzlərə Azərbaycan kəndlərini yaddan çıxarmaqmı olar? Andranik, Qay, Yapo, Keri, Sancan, Aşot, Saqo, Murad, Soqrاد, Baqrat, Aram, Beda, Konyan, Njde, Dro, Lalayan, Purimyan, Sarkisyan, Hamazasp, Şaumyan kimi daşnak qanıçənlər silahsız müsəlmanlara tutduqları divanlar birmi, ikimi, üçmü...? 1932-ci ildə Z.Korkodyanın

ANDREYOV, B. 17292

İrəvanda çap olunmuş "Sovet Ermenistanının əhalisi. 1831-1931" kitabında göstərilmişdir ki, eğer Ermenistanda 1918-ci ildə 575 min azəri türk var idise, artıq 1920-ci ildə onların sayı 10 minə düşmüşdü. Qalanları isə ya qırılmış, ya da deportasiya olunmuşdur. 25 sentyabr 1918-ci ildə "Azərbaycan" qəzeti yazırı: "Türkiyənin Avropa müharibəsində iştirakında daşnaklar özlerinin böyük arzularım en yaxın vaxtlarda həyata keçirmək imkanı gördülər. Lakin "böyük Ermenistan" xülyası etnik cəhətdən təmiz ərazinin yaradılmasını tələb edirdi. Və əvvəlcə Qars və Qars vilayətinin müsəlman əhalisinin sistematik surətdə döyülməsi başlayır".

Diqqətinizi belə bir fakta cəlb etmək isteyirik ki, rəsmi tarixdə göstərildiyi kimi, Qars vilayətində türk qoşunları deyil, məhz erməni qoşunları cinayət və dəhşətlər töretdi. "Azərbaycan" qəzeti 13 noyabr 1918-ci ildə yazırı: "İravan quberniyasının hər yerində müsəlmanların həyatı tükənən asılı idi; bu vaxt erməni şabının emri ilə 200-dən çox müsəlman kəndi qılıncdan keçirilmiş, yandırılmış və 200 mirə yaxın müsəlman kəndlisi evsiz-eşiksiz qalmışdı; bütün bunlara aclar və xəstəlik də əlavə edilmişdi". Qars vilayətində erməni qoşunları dinc əhaliyə qarşı qəddarlığıının həddi olmayan vuruşa başladılar. Bu, həmin erməni herbi hissələri idi ki, "Brest-Litovsk" sülh müqaviləsinə görə Rusiya Respublikası bunları tərxis edib buraxmalydı. Ermənilər özləri Qarsın dinc əhalisine qarşı daşnak başkəsənlərinin göstərkiləri vəhşilikləri qismən de olsa təsdiq edirdilər. 30 iyun 1930-cu ildə ermənicə "Kommunist" qəzetində dərc edilmiş "Müstəqil Ermenistan" məqaləsində qeyd edilirdi: "On illərlə ya ölüm, ya azadlıq", deyə bağışan daşnak qatillər, avanturistlər və satqınlar, quldur mauzerilər... inqilabi Bakını hədələyirlər".

Qars vilayəti azad edildikdən sonra türk ali baş komandanlığı Qafqaz cəbhəsindəki qüvvələri yenidən təşkil edib, 4 və 1-ci ordu korpuslarını Yaqub Şövqi paşanın komandanlığı altında Qars qoşunları qrupundan birləşdirdi. Qars qoşunları qrupunun qarşısına keçmiş İravan quberniyasının bütün bölgələrini tutmaq və burada yaşayan müsəlman əhalini müdafisi və himayəsi altına götürmək vəzifəsi qoyulmuşdu. 8 may 1918-ci ildə 1-ci ordu korpusunun komandiri, general Kazim Qarabekir paşa Gümrünü (Aleksandropol) tutmaq əmri aldı. 10 may 1918-ci ildə türk qoşunları Arpaçayı keçdilər, şimaldan və cənubdan Gümrüyə yaxınlaşmaya başladılar və mayın 15-də günün sonuna yaxın türk qoşunları şəhəri tutdular. Türk qoşunlarının irəliləməsi daşnaklar arasına vəlvələ salmışdı. Amma Türkiyəyə olunan xarici müdaxilə Türk ordusunun Ermənistandan içərilərinə doğru irəlilə-

məsinin qarşısını aldı. Bundan istifadə edən ermənilər azərbaycanlılara qarşı geniş miqyaslı soyqırıma başladılar. 1918-ci ilin noyabrında Cenub-Qərbi Qafqazın müsəlman əhalisi daşnak qırğınlardan xilas olmaq üçün kömək məqsədilə ilk dəfə olaraq Osmanlı İmparatorluğu üz tutdu. Məğlub edilmiş Osmanlı İmparatorluğu isə öz xalqına və qardaşlarına - İrəvan quberniyasının Azərbaycan türklərinə bu köməyi göstərmək iqtidarından deyildi. Artıq 1918-ci il noyabrın 4-də "Türkiyə ilə həmsərhəd qəzalara köcmüş" İravan quberniyası müsəlmanlarının nümayəndələri Bakıya gəlmisdilər ki, özlərinin faciəli vəziyyətləri haqqında məlumat versinlər. Türk qoşunlarının köçürülməsi başlamışdı, lakin qoşunlar hissə-hissə çıxıldılar. Buna baxmayaraq, müsəlmanların nümayəndə heyeti Azərbaycan müraciət etməyi və qırğının qarşısını almağa kömək istəmeyi özlərinin borcu hesab etdilər. Bununla əlaqədar olaraq "Azərbaycan" qəzeti 4 noyabr 1918-ci ildə yazırı: "Bütün Zaqafqaziyada erməni-müsəlman münasibətlərinin qurbanı olmuş İravan müsəlmanlarının sesini bütün Azərbaycan xalqı eşitməlidir. İravan quberniyasının sağ qalmış müsəlman əhalisinin məhv olmaqdan xilas etmək üçün hər şey etməliyik, bu, bizim vətəndaşlıq borcumuzdur".

Qafqazda ingilis-ABŞ siyaseti

Maraqlıdır ki, o zaman ABŞ-dakı erməni lobbisi inadkarlıqla Ermənistandan mandati almaq isteyirdi. Bu məqsəd qabarlıq sürətdə Qafqazda ingilis-ABŞ siyasetində həyata keçirildi. 1918-ci il noyabrın 28-də hərbi komitənin iclasında Lloyd Corc və Kerzon Ermənistandan və Konstantinopol Amerikanın iradeyi altına verilməsi haqqında fikir irəli sürdülər. Bu fikirlərə tərəfdar olan Vilson da qeyd edirdi ki, "Ermənistandır özü bir tərəfdən türklər, digər tərəfdən isə bolşeviklərə qarşı müqavimət göstərə bilməz". (L. Djordj. Pravda o mırnx perekovorax, t. II, M., 1957. s. 389.) Bu ölkələrin başçılarının belə mövqeyi ermənilərin iştahını daha da qıcıqlandırır, onlarda belə illüziya yaradırı ki, hər şeye izin verilir. Onlar şura iclasında daşnaklar "dənizdən-dənizə böyük Ermənistandır" yaratmaq iddialarını açıq sürətdə bildirdilər. Ermənistandan bu siyaseti Sovet İttifaqı zamanı da davam etmişdir. 1947-ci ilin dekabr ayının 23-də SSRİ Nazirərə Soveti "Ermənistandır kolxozçuların və başqa azərbaycanlı əhalinin Azərbaycan SSR-nin Kür-Araz ovalığında köçürülməsi haqqında" 4083 sayılı qərar qəbul etmişdir. Həmin qərarın birinci bəndinə görə 1948-ci ildə 10 min nəfər, 1949-cu ildə 40 min nəfər və 1950-ci ildə 50 min nəfər azərbaycanlı köçürülməli

idi. Lakin 1948-1952-ci illər ərzində Ermənistandır SSR-nin 183 kəndi boşaldılaraq 144654 nəfər azəri türk sürgün olunmuşdur. Onların da eksriyyəti dağlıq şəraitdə birbaşa aran zonasına köçürüldüyü görə, iqlimə adaptasiya ola bilməmiş və məhv olmuşdur. Çok maraqlıdır ki, bu insanların qırılacağı barədə azəri türklərinin fikirləri Ermənistandır SSR-nin daxili işlər naziri, general-major Qriqoryanın 3 may 1948-ci ildə SSRİ DIN-ə göndərdiyi "Azərbaycan SSR-yə köçürüləcək Ermənistandırın azərbaycanlı əhalisinin əhval-rühiyyəsi haqqındakı" 01/3745 sayılı məxfi arayışında göstərilsə de, Moskva bunu qulaqardın vurmışdır. Məxfi arayışda deyilir: "Sisyan rayonunun Comərlli kəndində yaşayan Cəlal Qurbanov əhməndilərinə demişdir: ...Çoxları bilmir ki, Azərbaycanda necə istilər olur. 1918-ci ildə biz Ermənistandan Naxçıvana qaçmışıq. O zaman biz 14 nəfər idik. İki il-dən sonra 3 nəfər qaldıq. Qalan 11 nəfər istidən və xəstəlikdən öldü. Aran zonası Naxçıvanla müqayisədə daha dəhşətdir. Biz çox itki verəcəyik".

Azərbaycanlıların Ermənistandaki tarixi dədə-baba yurdlarından deportasiya olunması əvəzine isə Yunanistan, Suriya, Livan, Bolqarıstan, İran, Rumınıya, ABŞ, Fransa, Fələstin və Misirdən 95400 nəfər erməni köçürülmüşdür. Bunlar tarixi faktlardır və danılmasında mümkün deyildir. Ermənistandır SSR ərazisində sonuncu deportasiya isə 1988-89-cu illərdə həyata keçirilmişdir. Əsrlərlə öz tarixi torpaqlarında yaşamış 250 mindən çox azəri türk, hal-hazırda Ermənistandır Respublikasında hakimiyyətdə olan "Daşnakşütün" partiyasının (dünyada yeganə partiyadır ki, onun nizamnaməsində terror rəsman qəbul edilmişdir) rəhbərliyi altında həmin ərazilərdən zorla deportasiya edilmişdir. Deportasiya zamanı 225 nəfər qətlə yetirilmiş, 300 nəfər müxtəlif bədən xəsarətləri almış, 2000-ə yaxın azərbaycanlı türklərinin yaşadıqları kəndlər boşaldılmış, azərbaycanlılara məxsus tarixi mədəni abidələr və qəbiristanlıqlar dağdırılmış, tarixi-coğrafi adlar dəyişdirilmiş, insanların mülkləri və şəxsi əşyaları əvəzsiz mənimşənilmişdir. Ermənilər insana yaraşmayan hərəkətləri etməklə aşağıdakı beynəlxalq sənədlərin müddələrini köbəldüqlə pozmuşlar: BMT Nizamnaməsi; "İnsan Hüquqlarının Ümumi Bəyannaməsi" (1948); "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi haqqında" Avropanın Konvensiyası (1950); Mülki və siyasi hüquqlar haqqında" Beynəlxalq Pakt (1966); "Dini əqida əsasında diskriminasiya və dözlüməzliyin bütün formalarının leğv edilməsi haqqında" Bəyannamə (1986); "Hərbi cinayətlər və bəşəriyyət eleyhinə olan müddət tarixinin tətbiq edilməməsi haqqında" Konvensiya (1968) və s.

i.ƏLİYEV

- İyulun 8-dən 24-ə qədər müəllimlərin işə qəbulu üzrə Bakıda imtahan keçirildi və bu imtahandan dərhal sonra səsiyal şəbəkələrdə kütləvi şəkildə narazılıqlar qeydə alındı və hətta həmin imtahanların nəticələri təcrübəli müəllimləri belə şoka saldı ki, bu suallar nöqsanlı hazırlanıb, sualların özündə problem var, çünki hətta təcrübəli müəllimlər belə iddia edir ki, özüna güvənən müəllimlərin heç biri bu imtahanlarda kafi səviyyədə bal toplaya bilməyib. Əslində bu imtahanlarda nə baş verirdi? Niyə əvvəlki imtahanlarda bu qədər narazılıqlı yox idi məhz bu dəfəki imtahanlar belə narazılıqla gərsənlədi?

- Hal-hazırda ölkədə aktuallığı-

“Bu, Azərbaycan təhsilinin gələcəyini baltalamadır”

*Təhsil eksperti Kamran Əsədovun
SİA-ya müsahibəsini təqdim edirik:*

na, müzakirə predmetinə görə ilk yerde duran bir məsələdir. Yəni bu dəqiqə bundan güclü bir xəber yoxdur. Çünkü biz hansı məclisə gedirikse orada məhz müəllimlərin işə qəbul imtahanlarında təqdim edilmiş test tapşırıqları müzakirə predmetinə çevirilir. Bunun yaxşı tərəfi də var, pis tərəfi də. Cox təəssüflər olsun ki, test tapşırıqlarının peşəkarlıq səviyyəsinin aşağı olması tədrisin və təhsilin keyfiyyətini də aşağı salır, eyni zamanda insanların təhsilə inamını da aşağı salır. Qeyd edim ki, ən vacib bir məqam var, bəzən insanlar eله düşünlər ki, müəllimlərin işə qəbulu imtahanlarının şəffaf və obyektiv keçirilməsi son yeddi, səkkiz ilin məhsuludur. Bu birmənali şəkildə belə deyil. Azərbaycanda müəllimlərin işə qəbul imtahanları şəffaf şəkildə ilk dəfə 2009-cu ildə keçirilib. 2009-2010-cu illərdə Bakı şəhərində orta ümumtəhsil məktəblərində müəllimlərin işə qəbul imtahanları mərkəzləşmiş qaydada həyata keçirilib. 2011-ci ildən etibarən ölkənin bütün orta ümumtəhsil məktəblərində müəllimlərin işə qəbulu mərkəzləşmiş müsabiqə və müsahibə yolu ilə həyata keçirilib. Bu il ciddi şəkildə həm narahatlıq, həm narazılıq var. Bunu mən bir neçə hissəyə böldüm. Birincisi, qeyd edim ki, bu il orta ümumtəhsil məktəblərində müəllim işləmək üçün sənəd verənlərin sayı rekord həddə gəlib çatıb. Bu il 62000 insan orta ümumtəhsil məktəblərində müəllim işləmək üçün elektron erize verib. 8000 vakanat yeri var idi. 62 mindən 59 min elektron erizəsi təsdiq olunmuşdur və imtahanda iştirak etmək hüququnu qazanıblar. Proses iyul ayının əvvəlindən başlayıb və bugünə qədər imtahandan çıxan hər bir iddiacı test tapşırıqlarının məzmunundan ciddi şəkildə narahatdırılar. Biz narazılığımızın dinlədiyimiz şəxsler imtahanın şəffaflığı ilə bağlı deyil, yəni Təhsil Nazirliyi müəllimlərin işə qəbul imtahanlarını şəffaf həyata keçirib hər hansı bir kənar müdaxilə yoxdur. Amma bu ədalətli deyil. Narazılıq ona görə baş verdi ki, Təhsil Nazirliyi müəllimlərin işə qə-

bul imtahanlarının hazırlığına bu imtahanlara bir ay qalmış başlayır. Bu imtahanlar üçün bütün ilboyu test tapşırıqları hazırlanmalı, eks-pertizadan keçmeli, xüsusi bunker formalaşdırılmalı, səbətlər hazırlanmalıdır. Qeyd edim ki, imtahandan çıxan hər bir kəs yadında qalan test tapşırıqları ile bağlı sosial şəbəkədə öz profillərində yazılar yazıblar. Biz bir neçə sual var ki, hələ onların cavabını tapa bilmirik. İmtahanı ni-yə keçirdik? Hansı formada keçirdik ve nəyi yoxlamaq istəyirik? Bu gün imtahan vermiş şəxslerin böyük əksəriyyəti orta ümumtəhsil məktəblərindən 4-5 il əvvəl məzun olublar. Yəni, siz universitetdə oxu-musunuzsa o deməkdir ki, 4-5 ildir orta məktəb programından kənarsı-nız. Orta məktəbdə müəllim işlə-mək üçün isə məhz orta məktəb dərsliklərində sizin bilikləriniz yoxlanılır. Halbuki, universitet mə-

odur ki, imtahan yaxşı keçsin. O ölkələrin təhsil sistemləri inkişaf edir ki, onların hədəfləri və məqsədləri var. Təhsil Nazırıyyi ona görə narahatdır ki, suallar yazılan müəlliflər tərəfindən kimlərə səsatlı bilər. Sualların çətinlik dərəcəsini yoxlayan və ölçən bir şey yoxdur. Məsələn mən tarixçiyməm. Mənim üçün ri-yazılıyattan istənilən tənlik çətinidir. Bunların çətin dedikləri nədir. Sualın həcmi o qədər böyük olur ki, təkcə sizin oxumağa 3 dəqiqə vaxtıınız gedir.

- *Mirzə Fətəli Axundzadənin "Aldanmış Kəvəkib" əsərində bir-birinə it deyən obrazlar kim idi?*

- Tutaq ki, hər hansı müellim bunu bildi. Təhsil Nazirliyinin mövqeyi bundan ibarətdir ki, həmin test tapşırığı əsərdəndir və əserin məzmununu bilməlidir. Təhsil Nazirliyi-

ciddi qüsurdur. Artıq son dövrlət təhsil sisteminde baş verən hadisələr insanların təhsilə inamını aşağısalır. Bu günləri çox təəsüf ki, siz istənilən bir şəxslə təhsili müzakirə edəndə hər kəs deyir ki, ölkə təhsili pis gündədir. Halbuki, ölkə Prezidenti canab İlham Əliyevin ən çox diqqət ayırdığı sahənin birincisi hərbi sahədir, ikinci təhsil sahəsidir. Dövlət bütçəsindən təhsil sahəsinə 3 milyard manat vəsait ayrılib. Hər gedir bu vəsaitlər? Həm il bir milyon manatdan çox vəsait yoxa çıxır. Qrand layihələrə vəsait ayıırlar. Hanı bu qrand layihələr? İmtahanın şəffaf keçirilməsi müzakirə predmeti deyil.

- Siz dediniz ki, MİQ imtahanları yenidən keçiriləcək və bu imtahanları niyə Dövlət İmtahan Mərkəzi yox, Təhsil Nazirliyi keçirir?

- Əslinə qalsa Təhsil Nazirliyinin bu tipli imtahan keçirmek kim səlahiyyəti yoxdur. Yəni, işə qəbul etmək səlahiyyəti var və bunu müsabiqə yolu ilə etmir. Bu ona görə Dövlət İmtahanı Mərkəzinə verilməki, burada imtahanların əlçatanlığı,

yəni vəsait məsələsi var və Təhsil Nazirliyi bu imtahanları pulsuzlaşdırır. Amma dövlət büdcəsindən imtahanların təşkili üçün vəsait ayrıılır. Mən indiyə qədər Təhsil Nazirliyinin müəllimlərin işə qəbul imtahanlarında təşkili ilə bağlı kompozit yudən tutmuş otaqlara qədər imtahan nəzarətçilərinə qədər ayrılan vəsaitlə bağlı hər hansı bir hesabatını görməmişəm. Bu çox ciddi məsələdir. Əslində, adı Dövlət imtahan Mərkəzidirse, bu o deməkdir ki, ölkə ərazisində bütün imtahanları bu qurum keçirməlidir. Təhsil Nazirliyi təbii ki, bir təcrübə qazanmağa çalışır. Artıq 12 ildir bu imtahanlar keçirilir və mən düşünürəm ki, 12 il ərzində tam olaraq istəyə nail olunmayıb. Ola bilər ki, indiyə qədər 80 minden çox şəxsin müəllimliyə qəbul edilib. Mən düşünürəm ki, imtahanları Dövlət İm-

**3500 illik tarixi olan
əsər müsadirə edildi**

ABŞ-ın Nyu York əyaləti-nin federal məhkəməsi, dünyanın ən qədim ədəbi əsərlərindən biri olan, "Gılqamış" dastanının bir hissəsini ehtiva edən və "Gılqamış xəyal tablet"ı adlanan planşetin götürülməsinə qərar verib. SİA xarici mətbuata istinadən xəbər verir ki, "Gılqamış xəyal tablet"ı adlanan planşet Oklahomadakı İncil Muzeyindən alınaraq səlahiyyətlilərə təhvil verilib. 3500 illik tarixi olan bu əsər, 2019-cu ildən sərgiləndiyi müzeydən səlahiyyətlilər tərəfindən müsadire edilib.

ABŞ Ədliyyə Nazirliyindən verilən rəsmi məhkəmə qərarını Nyu-York Baş prokurorunun müavini Jakquelyn Kasulis qiymətləndirib. O, qərarı bu cür qiymətləndirib: "Bu müsadirə, dünya ədəbiyyatının belə nadir və qədim şah əsərinin mənşə ölkəsinə qaytarılmasında əhəmiyyətli bir mərhələdir".

Turqay Musayev

doğrultmadı. Men inanıram ki, nə vaxtsa hüquq-mühafizə orqanları məhz verilən qrand layihələrini araşdıracaq. Onu da qeyd edim ki, artıq iyul ayında İctimai Şurənin fəaliyyəti başa çatır. Onlar fəaliyyətləri barədə hesabat verəcəklər. Amma hansı fəaliyyətlə bağlı hesabat verəcəklər mənim üçün çox məraqlıdır. Çünkü onlar təhsildə hansısa bir ciddi problemi işiqlandırma-yıblar.

- Təhsil Nazirliyi 14 manata si-naq imtahanları keçirir və im-tahanda salınan suallar dəfə-lərlə sinəq testindəki suallar-dan dəfələrlə çətin suallar olur. Bu haqda nə deyə bilərsi-niz?

- Əşlincə qalsa, 14 manata sınaq imtahani keçirmək özü qanunsuzdur. Bu ölkədə kommersiya maraq-larına ciddi şəkildə zərbə vurmaqdır. Sınaq imtahanlarının sualları üslub ve məzmun baxımından MİQ imtahanlarından ciddi şəkildə fərq-lənir.

- İmtahanlarda keçid bali 60 idi?

- Bakı şehrində vakant yerləri
seçmək üçün 36 bal toplamalısınız.
Müyyən fənnlər var ki, 31 balla da
keçə bilərsiniz. Məsələn, təsviri in-
səcənat həden təribəsi. Hətta rüya

şeceret, bəzən təbiiyələr. Hətta rəsəd
bölməsinin əsas fənlərində bal da-
ha da aşağı düşür. Əslində siz çox
düzgün qeyd edirsiniz. Bakıdakı
müəllim də eyni əməkhaqqı alır, ra-
yondakı da. Siz orada keçid balını

Konkret qeymləriniz. Müəllimlərin işe qəbulu imtahanlarında vahid keçid bal olmalıdır. Bu keçid bal 45 ola bilər. Bizə ixtisasını daha yaxşı bilən müəllim lazımdır. Ən gözəl müəllimlərin işe qəbul imtahani Naxçıvanda keçirildi. Naxçıvan nümunəsi çox güzel nümunədir.

Ayşen Veli

Səmiyyətin ən vacib, ən ümdə azadlığı fikir, söz və məlumat azadlığıdır ki, bu, demokratiyanın əsas göstəricilərindən sayılır və insan hüquq və azadlıqlarının ayrılmaz hissəsidir. Ölkədə demokratiyanın nə dərəcədə inkişaf etdiyi də məhz söz, fikir, ifadə və məlumat azadlığının hansı səviyyədə olması ilə ölçülür. Onu da nəzərə alsaq ki, dövrün gerçək təsvirini vermək kimi mühüm bir missiya məhz mətbuatın üzərinə düşür, deməli, cəmiyyətin söz, fikir, ifadə və məlumat azadlığı ilk növbədə məhz mətbuatdan başlayır və bir növ, mətbuat cəmiyyəti olduğu kimi təsvir edən bir güzgündür.

Cəmiyyəti olduğu kimi təsvir edən güzgү, yeni mətbuat, dövrün, cəmiyyətin, bütövlükde dünyanın bütün həqiqətlərini özündə eks etdirir. Bu baxımdan da mətbuatın tərəfsiz mövqeyi həmin güzgünün şəffaflığına dəlalət edir. Təbii ki, cəmiyyətin söz, fikir, ifadə və məlumat azadlığını şərtləndirən də məhz bu güzgünün şəffaflığıdır. Öks halda, yeni mətbuat şəffaf və tərəfsiz olmadığı haldə cəmiyyətin söz, fikir, ifadə və məlumat azadlığından söhbət belə gedə bilməz və bunlar göstərir ki, ölkəmizdə plüralizm, söz, fikir, ifadə və məlumat azadlığının təmin edilməsi dövlətimizin maraqlarına uyğundur və rolu da danılmazdır.

Xalqımızın fikir, söz, ifadə, mətbuat azadlığı uğrunda mübarizəsinin tarixi

İnsanların müstəqil düşüncə ifadə etmək arzusu ilk növbədə fikir, ifadə, söz və məlumat azadlıqları ilə gerçəkləşir. Bu da öz növbəsində gerçəkliyin, həqiqətin üzə

quq və azadlıqları qorunur. Ölkəmizdə plüralizm məhz dövlətin diqqət və qayğısı, yaratdığı şərait sayəsində formalasdır. Dövlətin müstəqil medianın inkişafına dəstəyi də təsadüfi deyil və bütün bunlar göstərir ki, ölkəmizdə plüralizm, söz, fikir, ifadə və məlumat azadlığının təmin edilməsi dövlətimizin maraqlarına uyğundur və rolu da danılmazdır.

Ölkə mətbuatında dönüş, Azərbaycanda mətbuat, söz, fikir, ifadə, məlumat azadlığı yalnız öten əsrin 90-ci illərindən başlayaraq formalaslaşmağa başladı. Sovet ideologiyasının təsiri altında çıxan milli mətbuatımızda görünməmiş inqilabi dönüş yarandı desək yanılmarıq. Əsl evolusiya məhz həmin dövrde birdən-birə çoxlu sayda azad fikirli qəzetlərin yaranması ilə müşahidə edilməye başladı. Milli müqavimət hərəkatı dövründə başlayaraq mətbuatımızda da müqavimət hiss olunmağa başladı və bir növ, müstəqil ölkə kimi müstəqil mətbuat da formalasdı.

Sivil cəmiyyət atributu olan söz, məlumat azadlığı və plüralizm

cixmasına, demokratik cəmiyyətin inkişafına xidmət edir. Fikir, ifadə, söz, mətbuat azadlığı uğrunda Azərbaycan xalqının mübarizəsinin dərin tarixi var. Hələ ilk dəfə XIX əsrin ikinci onilliyindən başlayaraq Tiflisdə çıxan "Tiflisskiye və domostı", "Kavkaz", "Zakavkazskiy vestnik", "Novoye obozreniye" və başqa rus qəzetlərində xalqımızın ədəbi həyatına aid yazılar dərc olunurdu, amma Azərbaycan dilində nəşr olunan ilk qəzet, "Tiflis exbarı" qəzeti Tiflisdə 1832-ci ildən nəşr olunmağa başlamışdı. Sözsüz ki, çarızın ideoloji-siyasi təsiri dövründə Azərbaycan həqiqətlərinin işıqlandırılması, xalqın maarifləndirilməsi kimi müqəddəs missiyani bu qəzetlərin yerinə yitirməsi ağılabatan və mümkün deyildi. Ele məhz bu səbəbdən də həmin dövrde yaşmış azərbaycanlı ziyanlılar, həmçinin xalqın görəmli şəxsiyyətləri milli mətbuatın yaradılması üçün mübarizə aparırdılar və bu mübarizənin de mentiqi nəticəsi olaraq, görkəmli ədib və ziyanlı Həsən bəy Zərdabının təsisçiliyi və baş redaktorluğu ilə Azərbaycanın ilk mətbət orqanı olan "Əkinçi" qəzeti 1875-ci il iyulun 22-də işq üzü gördü.

"Əkinçi" qəzeti nəşr edilməsi ilə əlbette ki, Azərbaycan milli mətbuatının əsası qoyuldu və bu sıradan bir hadisə hesab oluna bilməzdi. Əbəs yera deyil ki, hər il 22 iyul tarixi Milli Mətbuat Günü kimi qeyd olunur. Doğrudur, çarızın ideologiyası həmin dövrde insanların fikir və söz azadlığına imkan verirdi, baxmayaraq ki, "Əkinçi" qəzeti işq üzü görmüşdü. Azərbaycanda fikir, ifadə, söz, məlumat azadlığı üçün münbit şərait həmin dövdən bir neçə onilliklər keçidkən sonra, daha dəqiq deşək, Azərbaycanda Xalq Cumhuriyeti olmaqla, cəmiyyətin bütün hü-

Təbii ki, müstəqilliyini bərpasından sonra senzuraların ləğv olunması da sıradan bir hasıd deyildi. Beləki, məhz senzuranın ləğv olunması ilə Azərbaycan mətbuatı özünün azad dönləmə keçid edədi. Bu fakt özü ondan xəbər verir ki, Azərbaycan dövləti müstəqil mətbuat, söz, fikir, ifadə və məlumat azadlığı üçün şərait və əsaslı zəmin yaradı. Hal-hazırda ölkəmizdə olan mövcud söz, fikir, ifadə və məlumat azadlığının Azərbaycanın dövlət siyasetinin qayəsinə təşkil etdiyi məhz bununla öz təsdiqini tapır.

Qəbul olunan normativ hüquqi aktlar fikir, söz, məlumat azadlığındakı nailiyyətləri nailiyyətləri şərtləndirir

Müstəqilliyin elə edilməsindən, 1991-ci ildən bu vaxta qədər ardıcıl olaraq qəbul olunan normativ hüquqi aktlar Azərbaycanda söz və fikir azadlığı istiqamətində olan keyfiyyət dəyişikliklərinə səbəb olub. Məsələn, müstəqilliyyimi zi əldə etdikdən sonra, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 1998-ci il 18 iyun tarixində imzaladığı Sərəncamla təsdiq edilmiş "İnsan hüquqlarının müdafiəsinə dair Dövlət Proqramı", eləcə də, həmin il 6 avqust tarixində imzaladığı "Azərbaycan Respublikasında söz, fikir və mətbuat azadlığının təmin edilməsi sahəsində tədbirlər haqqında" Fərman ölkədə fikir, söz, mətbuat azadlığına böyük tövə oldu, deməkdə hər kəs haqlıdır. Bu normativ aktlar və sənədlər Müstəqil Dövlətlər Birliyi məkanında ilk olaraq məhz Azərbaycanda senzura-

isə dövlətin mətbuat üzərində nəzarətine birdəfəlik son qoyma.

"Kütlevi informasiya vasitələri haqqında", "Vətəndaşların müraciətlərinə baxılması qaydası haqqında", "Məlumat azadlığı haqqında", "İnformasiya, inforasiyalasdırma və inforasiyanın mühafizəsi haqqında", "Ətraf mühitə dair inforasiya almaq haqqında" bir birinin ardınca qəbul olunan qanunlar keşmət və keyfiyyət dəyişikliklərinde əsaslı rol oynadı, söz, fikir, ifadə və məlumat azadlığının bu günkü səviyyəyə çatmasına zəmin yaratdı ki, bu da cəmiyyətin demokratikləşməsinə öz tövhəsini verdi. Azərbaycan dövləti mətbuatın inkişafına mütəmadi olaraq stimul verməkdədir. Xüsusiə, Ulu Önderin 2000-ci il 6 mart tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilən "2000-2001-ci illərdə kütlevi informasiya vasitələrinin maddi-texniki şəraitinin yaxşılaşdırılması üçün Tədbirlər Programı" ilə həqiqətən de mətbuataya bir stimul verildi, maddi-texniki bazası gücləndiidi və Ümummilli Liderin onənəsi bu gün də davam etdirilir.

Prezidentimizin jurnalistləri özünün köməkçisi adlandırması ölkədə plüralizmin və söz azadlığının göstəricisi sayılır

Mətbuatla göstərilən dövlət qayığının ən müxtəlif tezahürərindən də görünür ki, Azərbaycan Prezidenti fikir, söz, ifadə və məlumat azadlığının, mətbuatın inkişafına xüsusi önem verir. Ölkə başçısının iradəsi ilə bu güne qədər yüzlərlə jurnalıstan mənzil şəraitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində ən layiqlilərə mənzillər verilməsi

dünya təcrübəsində belə görünməmiş haldır. Heç bir ölkədə, dünyanın heç bir yerində mətbuat nümayəndələrinə dövlət tərefindən mənzil hədiyyə edilməsinə rast gəlinməyib və bu fakt özü-özüyündə dövlət başçısının qayığının, göstərdiyi diqqətin tezahürüdür.

Ölkə rəhbəri dəfələrlə öz çıxışlarında jurnalist əməyini yüksək qiymətləndirdiyini ifade edib. Məsələn, cənab Prezidentin jurnalistlər üçün inşa olunan ikinci binanın açılışında mətbuat işçilərinin cəmiyyətdə roluna toxunması, eləcə də jurnalistləri özünün dostu adlandırması ölkə başçısının azad, müstəqil mətbuatı, söz, fikir, ifadə və məlumat azadlığına verdiyi dəyərin bariz nümunəsidir. Cənab Prezident bəzi hallarda hansısa xoşagelməz hadisə ilə bağlı məlumatı məhz mətbuatdan əldə etdiyi ni də öz nitqində vurğulayıb. Ölkə başçısı öz nitqində qeyd edib ki, müxtəlif mənbələrdən hər gün müxtəlif məlumatlar daxil olsa da insanları narahat edən məlumatlar haqqında mətbuatdan xəber tutur və dərhal buna reaksiya verir. Dövlətimizin rəhbəri xüsüsile vurğulayıb ki, Azərbaycanda söz və mətbuat azadlığı imkan vermir ki, dövlət məmurları və yaxud digər şəxslər qüsurlara yol versinlər və bu baxımdan jurnalistlər bəlkə də özləri də bilmədən onun köməkçiləridir.

Cənab Prezident Əliyev mətbuatla həssas münasibəti xarici mətbuatın da diqqətindən yayılmayıb və Rusiya Jurnalistlər Birliyinin sədri Vladimir Solovyovun ölkə başçısının qəbulunda olan zaman cənab Əliyevin mətbuatı şəxsen izlədiyini hiss etdiyi dəle getirməsi təsdiq edir ki, ölkəmizdə metbuata göstərilən həssas münasibət xəticə mətbuatın da diqqət məkezindədir, həm də çox yüksək qiymətləndirilir. Həqiqətən də, dövlətimizin, dövlət başçısının yaratdığı şərait, göstərdiyi qayğı və diqqət sayesində ölkəmizdə fikir, söz, ifadə, məlumat azadlığı tam şəkildə təmin olunur və hazırda milli mətbuatımız özünün ən uğurlu, ən məhsuldar, ən şəffaf, hətta, belə demək mümkünsə, intibah dövrünü yaşıyır. Xüsüsən mətbuat sahəsində müşahidə edilən dinamik inkişaf, milli mətbuatımızın daha şəffaf fəaliyyəti ölkəmizdə sivil cəmiyyət attributu olan söz, fikir, ifadə, məlumat azadlığı və plüralizmin bundan da üstün olacağınə ümidişlərimizi artırır.

Inam Hacıyev

Bu gün heç kəsə sərr deyil ki, Azərbaycanın bir sıra dədidiçi müxalifet partiyaları bezi maraqlı Qərb dairələrinin çirkin maraqlarını yerine yetirməyə can atırlar. Bu partiyalar öz "müberizəsi" yalnız qara piar kampaniyalarının əsasında qurur, yalan rəqəmlər yazımaqla divident qazanmağa çalışaraq çəkinmədən xalqın adından danışır, özünü şışırtməyə çalışırlar. Təessüf ki, belələri siyasi müberizə anlayışını yalnız qeyri-sivil metodların arasında axtarır, əksər hallarda ölkənin qanunlarını pozmağı siyasi müberizə ilə sənənimləşdirir. Hətta bir çox məqamlarda öz keçmişini, indisini, atlığı addımları, etdiyi səhvələri belə unudur, ölkənin, millətin düşmənleri ile isti münasibətlər quraraq "dostluq sazişləri" bağlayır, ölkənin inkişafının təminatı olan, demokratik cəmiyyətin qurulması uğrunda illər uzunu planlı iş aparan, hüquqi dövlət quruculuğu sahəsində əsaslı islahatlar həyata keçirən Azərbaycan hakimiyətinə qara yaxmaqdan el çəkmirlər.

Öz təhlükəsizlərini gördüyü və ya görəcəyi işlərə deyil, hakimiyətin üstüne böhtan atmaq "planı" üzərində quran isa qəmbərlər, əli Kərimlilər və onların etrafı bir anlıq geriye çevrilər, öz etraflarına diqqət yetirsələr, neyin şahidi olacaqlarını yaxşı bilərlər. Amma onlar geriye çevrilməkdən qorxurlar. Çünkü geride 1992-93-cü illərdə xalqa etdikləri zülm, yaratdıqları vətəndaş mühərabəsi, xalqın əmlakını talan etmə faktları və digər günahları onların gözünə görünə bilər. Çünkü bu satqınlar silah gücü ilə torpaqlarımıza sata-sata villalara, biznesə, sərvətə sahib oldular. Və bu gün ...

Əli Kərimlinin əsəsiz "don kixotluğu" haraya kimi...

28 ildir ki, "müberifət" adı ilə yoldaşlıqlar bu gün sosial səyyüş müxalifəti olmaqları ilə dövlətə, xalqa, Azərbaycanın uğurlu inkişafına, dünyada belə bir qəlebenin əldə olunması mümkün olmadığı halda Azərbaycan 30 il ərzində mənfur erməni təcavüzkarlarının 44 gün ərzində ərazi bütövlüyünün, ədaletin bərpə olunmasına nail olaraq tam Qələbə qazanaraq - Qarabağ Azərbaycanımıza qovuşmağımıza qara yaxanlar nə vaxta kimi... Erməni dəyirmanına su tökenlər elə zənn edirlər ki, bu əlaqəsizlərlər və böhtanları ilə xalqın dəsteyini belə "qazandılar". Ancaq onların bu "arzusu" "qəşinmayan yerdən qan çıxarmağa" bənzəyir.

Bugündə radikalmanın sosial şəbəkə qrupuna daxil olan şəxslər belə bir informasiya yayırlar ki, guya Azərbaycana məxsus olan 30 ton qızıl və 4 milyard dollar pulu daşıyan gəmi Xəzər dənizində batıb. Xəberi ilk olaraq, Əli Kərim-

linin dezinformasiya kanalizasiyasının baş kollektoru Qənimət Zahid yayib. Budur, səviyyəsizlik, əlaqəsizlilik və nehayət, satqinqılıq, savadsızlıq. 21-ci əsrde belə bir şey mümkündürmü ki, gəmi batsın

Çox qəribədir. Bu çamda olanlar ancaq bir-birilərinin sərrini ele açırlar ki... Ele "siyasi mühacir" həyatı yaşayan Qurban Məmmədovun dediyi kimi: "əlaqə əsl kişiye aiddir, daha Əli Kərimli kimi əlaqəsizə yox!" Bu, gədənin biridir. Özünü başqa əlaqə sahibi kimi aparır. Bütün dünyaya sübut etmişəm ki, 28 ildir Əli Kərimli, Cəmil Həsənli, Arif Hacılı, Gültəkin Hacıbəyli, Sevinc Osmanqızı, Xədicə İsmayıllı bu xalqa təlqin edir ki,

günahkar xalqdır. Ayrıq olun, bunu bilin. Zaman gələcək Əli Kərimli, arxivlər açılacaq. Sən kimsən, Elçibəyə nələr elemisən, nə təbligat aparmışan, Kələkidən Bakıya necə gəlmisin, bunların hamısını ortaya qoyacaq. Eyni ilə S.Osmanqızı, onun dədəsinin goru çatlayır indi. Bu övlad atasına hər gün lənət oxutdurur. 40 minlik kanal bağlatdıranda oxudu ki, guya adını demədiyi bir tələbə buna yazıb ki, dekan buna AzeriFreedomu layk edin, Osmanqızının kanalını isə dislayk edin. Budur, yalan, tərbiyəsizlik? Hanı sübut? Əli Kərimliyə nə qədər yalanacaqsan?". Bax, budur satqınların formalasmış siması. Və bu satqın və şərəfsizlər bilməlidir ki, bu gün Azərbaycan dövləti elə bir inkişaf səviyyəsinə çatıb ki, qanundan yan keçmək, gizlənmək, digər vətəndaşlarla müqayisədə daha böyük üstünlükərlərə etmək mümkün deyil, kimliyindən, tutduğu vəzifədə asılı olmayaq hər kəs tövərdiyi əməllerin cəzasını qanun çərçivəsində almalıdır və alacaq da!

Əbülfəz Elçibəyin söylədiyi "Əli Kərimli mənim yox, millətin düşmənidir"

Bu yerde mərhum Əbülfəz Elçibəyin söylədiyi "Əli Kərimli mənim yox, millətin düşmənidir" deyəsi bir daha, onun bədən eməlliəni millətə, xalqa və dövlətə xəyanət adlandırb. Ve bu gün ümummilli məsələləri öz şəxsi ambisiyalarına qurban verən Ə.Kərimlinin gəncləri mitinqə çağrımı, onun Azərbaycan gəncinin qanına susamış əsl düşmən və Vətən xaini olduğunu göstərir. Artıq Əli Kərimli və onun tərəfdarlarının Azərbaycanın milli maraqlarına zidd, ermənipərest fəaliyyətinə son qoymağın vaxtı çoxdan çatıb. Cəsəsizlik isə, onun dövlətçilik maraqlarımız qarşısında daha da quduşlaşmasına səbəb olur. Ə.Kərimli kimi şəxsi ambisiyasını güdən populistlərə, avanturaçılara və anti-millili ünsürlərə bundan sonra da meydan verməməli və onların barəsində sərt ölçü götürülməlidir. O, həbs olunmalı, layiqli cəzasını almalı, ən yaxşı halda isə, ölkə hüdudlarından çıxarılmalıdır. Belələrinə Azərbaycanda yer yoxdur!

Rəfiqə HÜSEYNOVA

Satqının Vətəni olmur

və Qənimət Zahiddən başqa heç kim ondan xəbər tutmasın? Görəsən, Əli Kərimli və onun Parisdəki dezinformasiya kloakasının baş kollektoru Qənimət Zahid buraxdıqları "dezo"ya özləri inanırlar mı? Görünür, Qənimət Zazid dənizdən bir tük qoparmağı da "qənimət" sayırdı. Bu, təəccüb də doğurmur. Çünkü erməni üfunəti verən AXCP sədri Əli Kərimlinin, Qənimət Zahidin "don kixotluq" etməsi bir dəha onların nə qədər mənəviyyatlı, satqın olduğunu göstərir. Əli Kərimli, Cəmil Həsənli, Gültəkin Hacıbəyli, Leyla Yunus, Xədicə İsmayıllı, Qənimət Zahid, Sevinc Osmanqızı, Vidadi İsləkəndəli və bu kimi mənfurlar 28 ildir ki, ölkəmizin beynəlxalq aləmdəki artan nüfuzundan qaşınmaya düşərək beynəlxalq aləmdə haqqımızda mənfi rəy formalasdırmaq üçün min bir fitnə-fəsada əl atr, ağlagəlməz yalanlar, böhtanlar uydururlar." Səpi özümüzdən olan balta'lardan istifadə edən erməniye "dayı" deyən Paşinyan sifətli bu vicdani olmayan ermənipərest qüvvələrinin çirkili pulları və anti-Azərbaycan qüvvələrinin tula payı alan bu mənfurlara Azərbaycanın o çörəyi haram olsun! Ancaq satqınlar - vədidilər, sevincər, arıflar... ermənilərin yanında olduqlarını açıq şəkildə bəyan edirlər. Ancaq nə edirlər etsinlər. Xalq onların yerini göstərib: tarixin zibləxanasıdır.

Qurban Məmmədov:
"Əlaqə əsl kişiye aiddir, daha Əli Kərimli kimi əlaqəsizə yox!
Bu, gədənin biridir"

Ermənilər indi də, oxutmağa tələbə tapmırlar...

Kolgəsinə sığındığı dövlətlərin dabanını öpüb "yüksek ideallara doğru tullanmağa" cəhd edən erməni dövləti, sən demə, təkcə hərbi çağırışçı sahəsində deyil, həm də ölkəsinin ali təhsil müəssisələrində oxutmağa tələbə sarıdan da korluq çəkirmiş. Belə ki, erməni saytlarının yazdırılmışına görə, bu il Ermenistanın ali məktəblərinə qəbulda 15 mindən artıq çatışmaqlı qeydə alınıb. Hazırda ermənilərin bu sahəyə mesul mütəxəssislərinin dediyinə görə, əgər yaxınlarda ölkənin təhsil sektorunda əsaslı dəyişikliklər aparılmasa, bu halda Ermənistən təhsil sektorunun uğuruma sürüşəcəyi şəksizdir.

Qeyd edək ki, Ermənistanda tələbə çatışmazlığı ilə bağlı yaşanan problem ötən il də qeydə alınmışdır. Xatırladaq ki, ötən il erməni ali məktəblərinə qəbul zamanı bu rəqəm 12.250 göstərilmişdir.

Göründüyü kimi, ölkədəki tələbə çatışmazlığı, bu sahədəki tənəzzül göz qabağındadır.

Onu da bildirək ki, bu gün təhsilə məsul erməni mütəxəssislərinin bəziləri yaşanan problemi ölkədəki koronavirus pandemiyası ilə əlaqələndirməyə çalışırlar.

O da maraqlıdır ki, digər erməni mütəxəssislər ölkənin ali müəssisələrindəki tələbə çatışmazlığını "bir universitet-bir ixtisas" formatı ilə əlaqələndirməyə çalışırlar. Məsələ bundadır ki, əvvəllər abituriyentlərin fərqli universitetlərdə bir neçə istiqamət seçmək imkanı vardısa, bu il erməni abituriyentlərə belə bir seçim verilməyib.

Təbii ki, bu gün Ermənistəndəki tələbə çatışmazlığını ilə bağlı erməni mütəxəssislər müxtəlif bəhanələr gətirərlər də, reallıq budur ki, bu gün "...Ermənistən bütün bənəsil itirir və bənə da o deməkdir ki, gələcəkdə bizim düşünən insanlarımız olmayıacaq". Deyim ki, bu fikirləri özünü təhsil üzrə ekspert kimi təqdim edən Atom Mxitariyan bildirir. Onun fikrincə, erməni təhsili ilə bağlı bu yaşantılar Ermənistən dövlətçiliyinin itirilməsinə səbəb ola bilər. Mxitariyanın dediyinə görə, bu gün biz təhsil sistemini məhv etsək, bununla biz dövlətçiliyimizin təməlinə zərbə vurmış olacaq.

Ağasəf Babayev

Rusiyalı turistlər Ermənistanda hücumlara və təhqirlərə məruz qalırlar

"Öyrənəndə ki, biz Rusiya yadəni, bize qarşı baxışlar və əhval-ruhiyələr kəskin şəkildə dəyişilir" Rusiyaın Toljatti şəhərindən olan Anna bu ilin iyundən iki həftəlik məddətə Ermənistəni ziyaret edərkən, onun üçün heç də xoş olmayan təssərətlər geri dönməyib, üstəlik bir baqaj təessüflərlə öz ölkəsinə qayıdır.

"İki həftəlik dincəlməyə getmişik, istəyirdik ki, ölkəyə baxaq, yerli mətbəxi dədaq, amma neticədə hər addımbaşı neqativliklərə qarşılaşdırıq! Və yalnız ona görə ki, biz ruusuq", deyə Anna bildirib. SIA xəber verir ki, bu barədə Rusiya KİV-ləri yazılırlar.

Onun sözlərinə görə, onun ünvanına tez-tez hansısiya siyasi mövzular və ittihamlar yağıdırırdı: "Mən anlaya bilmirəm ki, nəyə görə mənimle məhərabə, siyaset haqqında danışılmalıdır, mən iki övladımla istirahət etməyə gəlmişəm, bunun yerinə isə ofisiant, dondurma satan ittihamlar irəli sürürlər ki, Rusiya Ermənistəna məhərabə zamanı kömək etmədi. Yaxşı, mənim bununla hansı əlaqəm var? Nəyə görə mən bütün bunlara qulaq asmalıyım?"

Bənzər situasiya ilə Rusiyadan olan digər turistlər də rastasılardır. Onlar da qəbululmaz münasibətlərə məruz qalmalı Ermənistəndəki "qonaqpərvərliklərdən" necə deyərlər, "dadıblar". Belə ki, Sankt-Peterburqdan olan iki genç cütlük - Kseniya və Aleksandr yerli əhalinin hücumlarına məruz qalıblar.

"Bu yay qərara geldik ki, Gürcüstana və Ermənistəna səfər edək. Ermənistəni ziyarət etməyi bize dostumuz Levan məsləhət gördü. O, Ermənistən haqqında çox bəhs edirdi. Əger biz Gürcüstəndəki vaxtimizi xoş keçirdikse, Ermənistəndə üç gündən artıq qala bilmədik. Təessüf ki, kimlər ki, bizim Rusiyadan olduğumuzu öyrəndilərsə haqqımızda çox pis danışırıdlar. İnsanların baxışları, əhval-ruhiyələri dərhal dəyişir. Və bənə də bizi sözün əsl mənasında qorxudurdu. Ölkə bizim xoşumuza geləsə də, orada artıq qalmağı düşünmədik", Aleksandr bildirib.

"Kimlərlə səhəbtər edirdikse, tez-tez bu ifadələri eşidirdik - ruslar bizi satdılar, Rusiya bizə atdı, məhərabədə uduzmağımıza görə siz günahkarınız, Putin bize xəyanət etdi. Ümumiyyətlə, bu və bu kimi digər çoxsaylı ittihamlar. Hiss edildi ki, biz burada çağırılmamış qonaqlarIQ. Məcbur olub ölkəni tərk etdik. Çünkü hər addımbaşı eyni mənzərələrlə rastalaşmaqdən bezmişidik", Kseniya da Aleksandrın sözlərini təsdiq edib.

Rövşən RƏSULOV

Əgər Vaşinqton
“genosidi” tanıyırsa,
deməli, həmin qərara
uyğun hərəkət də
etməli, sona qədər
“məzlum və əzabkeş
erməniləri”
dəstəkləməli, onların
“nazları” ilə
oynamalıdır...

Məlum olduğu kimi, iyulun 28-dən 29-a keçən gecə ABŞ-in Kongresinin Nümayəndələr Palatası “Xarici Yardım Haqqında” qanunu (H.R.4373) düzəliş edərək, ABŞ tərəfindən Azərbaycana hər hansı bir hərbi yardımın göstərməsini yasaqlayan qərar qəbul edib.

Xatırladaq ki, düzəliş Konqresmen Frenk Palone tərəfindən irəli sürüüb və yekdilliklə qəbul edilib. ABŞ konqresmenləri öz çıxışlarında Azərbaycan xalqına və liderinə qarşı qəbul edilməz ittihamlar irəli sürüblər. Misal üçün, “100 minlərlə etnik erməni “artsaxdan” qovmaqdə” (?) suçlayıblar, hətta daha ağır qərarların qəbul edilməsini tələb olaraq irəli sürüblər.

“Genosid” tanınanda Corc Sorosun milyardları hesabına hakimiyətə

yiyələnmiş Bayden bildirmişdi ki...

Ən əsası isə odur ki, amerikalılar bu düzəlişin qəbulunu seckilərdə bir sira müəmmalar və qaralıq meqamlarla qalib gelmiş ABŞ prezidenti Joe Bidenin qondarma “erməni genosidini” tanımasına bağlayıblar. Yəni nəticə belədir: əgər ABŞ “genosid” tanıyırsa, deməli, həmin qərara uyğun hərəkət də etməli, sona qədər “məzlum və əzabkeş erməniləri” dəstəkləməli, onların “nazları” ilə oynamalıdır. Ədalət, haqq və real-

lıq isə atılır arxa plana!
Xatırladaq ki, “genosid” tanınanda Corc Sorosun milyardları hesabına hakimiyətə yiyələnmiş Bayden bildirmişdi ki, sən demə, bu qərarın heç bir qüvvəsi yoxuymuş (?). Halbuki, mövcud nəticələr göz qabağındadır və qarşida bizlər növbəti qərarların da veriləcəyini görəcəyik.

ABŞ Konqresinin bəlli qərarından sonra istər Azərbaycan, istərsə də Türkiyə müttəfiqlər olaraq, bütövlükdə

ABŞ-la münasibətlərinə yenidən baxmalıdırılar

Və bu gün - Azərbaycana qarşı sözügedən qərarlar qəbul edilirse, həmçinin Türkiyənin regional siyasetinə qarşı da hazırlı vaxta qədər aşkar antitürk xarakterli qətnamələr çıxarırsa, artıq burada hər hansı səmimiyyətdən, partnyorluqudan, iş birliyindən ümumiyyətlə, danışmağa dəyməz.

Beləliklə, ABŞ Konqresinin bəlli qərarından sonra istər Azərbaycan, istərsə də Türkiye müttəfiqlər olaraq, bütövlükdə ABŞ-la münasibətlərinə yenidən baxmalıdırılar.

Link aşağıda:

<https://en.armradio.am/-2021/07/28/house-of-representatives-passes-pallone-amendment-cutting-u-s-military-aid-to-azerbaijan/>

ABŞ səfiri erməni hökumətinə razılaşmaların həyata keçirilməsindən yayınları üçün onlara ürək-dirək verir

Yeri gəlmışkən, bu fonda cərəyan edən hadisələrin, məhz Ermənistən-Azərbaycan sərhədlerində yaşanan gərginliklərə paralellik təşkil etməsini əsla təsadüf hesab etmək olmaz. Belə ki, bu qətnamə ABŞ-in Ermənistandakı səfirinin sərhədyanı bölgələrə səfərindən sonra qəbul edilməsi artıq bütün kartları açır.

Məsələn, xatırlada bilərik ki, sərhədlərin müəyyənəşdirilməsi prosesi 2020-ci ilin noyabrının sonlarından başlayıb və bu vaxta qədər ciddi incidentlər yaşanmışdı. Təkcə Qafan və s. ərazilərlə sərhədlərdəki sərhəd müəyyənəşdirilmələri xatırlayaraq görərik ki, həmin ərefələrdə incidentlər baş verməyib və hər şey razılışdırılmış formada həyata keçirilib.

Amerikalı səfir Treysinin Zəngəzura hələ aprel və may aylarında səfərlərindən sonra Qaragöl etrafında erməni təxribatlarına start verildi və hərəketlilik yaşandı.

Treysinin Basarkeçərə və Zəngəzura ötən həftəki sonuncu səfərindən sonra isə artıq hər şey üzə çıxdı və son bir neçə gündür ki, bu ərazilərdə erməni silahlılarının təxribatları yaşanılır. Görünən isə budur - ABŞ səfiri erməni hökumətine razılaşmaların həyata keçirilməsindən yayınları üçün onlara neçə deyərlər, ürək-dirək verir. Konqresdə qəbul edilən sonuncu qərar da bu faktın faktoloji nəticəsidir. İndi, top Azərbaycandadır!

Rövşən RƏSULOV

Müdirlik insanların dəfələrlə söylədiyi “Siyasətin ədalətli, siyasetçinin adil olması onu dəstəkləyənlərin sırasına baxanda məlum olur” - ifadəsi bu gün Azərbaycanda öz təsdiqini tapır. Çünkü bizim dövlətin yeritdiyi siyaset də, dövlət başçımızın siyasi fəaliyyəti də dünyanın hər yerində, işgalçi Ermənistən istisna olmaqla, hamı tərəfindən dəstəklənir. Xarici siyasetimizin beynəlxalq aləmdən təqdir olunması, Siahlı Qüvvələrimizin Ali Baş Komandanının ölkənin ərazi bütövlüyünün bərpası istiqamətində nümayiş etdirdiyi qətiyyət, Milli Ordumuzun işgalçi dövlətin təxribatlarına tutarlı cavab verərək düşmənin geri çəkilməsinə nail olması və bu kimi bir sira başqa amillər həm ölkə əhalisi, həm də dünya ictimaiyyəti tərəfindən böyük hörmət və ehtiramla qarşılanır. Çünkü Azərbaycanın igid oğul və qızları Vətənin şərəfini öz qeyrətləri ilə qoruyub, qanları ilə müdafiə edirlər.

Bu, dəfələrlə sübut olunub və bunu görmüşük. Sentyabrın 27-də səhər saat 06:00 radələrində Ermənistən növbəti bir daha işgalçi ölkənin faşizm siyasetinin göstəricisi sidir.

Ötən il sentyabrın 27-dən noyabrın 9-dək 44 gün davam edən ikinci Vətən Müharibəsi rəşadətli Azərbaycan Ordusunun həyata keçirdiyi əks-həməl əməliyyatları ilə elə edilən parlaq qələbə nəticəsində ərazi bütövlüyüümüz və suverenliyimiz təmin edildi. Hazırda respublikamızın qarşısında duran ən ümde məsələ “Böyük Qayıdış” strateyiyası vətəndaşlarımızın işğaldan azad edilən ərazilərde dayanıqlı məskunlaşmasını və həmin ərazilərin ölkənin iqtisadi sistemini

inteqrasiyasını reallaşdıracaq. Artıq bərpə-quruculuq prosesinin vahid mərkəzdən həyata keçirilməsinə başlanılib. Azərbaycan Prezident İlham Əliyev bütün görüşlərdə, müsahibələrindən bu torpaqlarda bütün işlərin ardıcılıqla həyata keçirilecəyini, birincisi, keçmiş məcburi köçkünlərin doğma yurdlarına qayıdışı üçün ərazilərin minalardan təmizlənəcəyini, erməni vandallarına qarşı beynəlxalq səviyyədə təzminat davasının açılması üçün onların vurduqları zıyanın qiyometləndiriləcəyini, lazımı inventarlaşdırma, pasportlaşdırma işlərinin aparılacağı, infrastruktur layihələrinin icra ediləcəyini xatırladıb. Ən əsası isə vurgulayıb ki, böyük quruculuq işlərinə isə Azərbaycana əsl dost olan əlkələrin dost əlkələrin dəvət olunmasıdır: “Bu müharibə, eyni zamanda, onu göstərdi ki, Azərbaycanın əsl dostları kimlərdir, hənsi əlkələrdir. Əlbətə ki, Azərbaycan şirkətləri, ilk növbədə, bu işlərdə iştirak edəcək və bizim üçün dost olan əlkələrin şirkətlərini də biz dəvət edəcəyik, daha doğrusu, artıq dəvət etmişik”.

Qeyd edək ki, Azərbaycan xalqı bu dostluğunu qiyətləndirən xalqdır. Çünkü bu dostluq, qardaşlıq illərin dostluğu, qardaşlığıdır. Və Azərbaycanın öz torpaqlarını Ermənistən işğalından azad etmək məqsədilə sent-yabrin 27-də başlatıldığı və 44 gündən sonra şanlı zəfərlə başa çatdırıldı. Vətən müharibəsində kimin dost, kiminə düşmən olduğunu açıq-əşkar gördük. Hətta səssiz qalmaya üstünlük verib, “ne şış yansın, ne də kabab” deyiminə uyğun olaraq tərəflərdən heç birini incik salmamaq üçün səslendirilən çağırışları da eşitdik. İllərlə dost, qardaş dediyimiz əlkələrin bir çoxunun düşmən qarşısında acizliyinin, qorxaqlığının şahidi olmaq bizi çox incitdi, amma nə yaxşı ki, dost, qardaş əlkələrin bir çoxu etimadı yüksək səviyyədə doğrultdu və bizi qələbəyə il-

hamlandırdı. Hətta ummadığımız yerdən aldığımız dəstəklər gücümüzə gücləndirdi.

Vətən savaşının sınañmış dostları... Torpaqlarını azad etməsi üçün Azərbaycana ən böyük dəstəyi qardaş Türkiye dövəleti verib. Türkiye tərəfi Prezident, XİN başçısı, Milli Müdafiə naziri, Milli İstikbarat Təşkilatı - bütün səviyyələrdə qələbə günündək Azərbaycanla birlikdə oldu və mühabədən sonraki proseslərdə də Azərbaycanın yanındadır. Hətta belə demək mümkündürse, Türkiye torpaqlarımızı geri almaqdə Azərbaycanla birlikdə mübarizə apardı. Dünənə heç bir iki dövlət tapılmaz ki, bir-birinə siyasi və iqtisadi maraqlan dolayısy deyil, sırf qardaş olduqları üçün belə dəstək versin. “Bir millət, iki dövlət” meydanda da özünü açıq şəkildə göstərdi və göstərmədədir. Pakistan, Əfqanistan, ŞKTC, Bosniya və Hersekova, qonşu Gürcüstan, Ukrayna, İsrail, Macarıstan, Moldova, İran, qismən dəstək verən əlkələrdən Malaziya, Mərakeş, Səudiyyə Ərəbistanı, Özbəkistan, Qətər, Qazaxistan, İndoneziya, Misir Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyü dəstək olmaqla dost əlkə olduqlarını, istənilən separatçılıq və ya silahlı üsyən addımlarını qınatlığı və bərpa etməyi təsdiq etdi.

Bu gün böyük quruculuq işlərinə dost əlkələrin təşviq olunması siyaseti Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə mövqeyini daha da möhkəmləndirir. Dövlətimizin başçısı çıxışlarında dəfələrlə Qarabağın bərpası məsələsinə toxunarkən, bu işe müharibə dövründə, habelə savaşdan sonrakı mərhələdə Azərbaycanı fəal dəstəkləyən qardaş və dost əlkələrin cəlb edilməsinin diqqətdə saxlanılacağını bildirib.

Eyni zamanda, bu gün bütün dünyaya məlumdur ki, Azərbaycana Türkiye qədər yaxın olan ikinci qardaş əlkə Pakistandır. Bu sözə deyil, eməldə de sübut olunmuş bir

faktıdır. Təsadüfi deyil ki, uzun illər Qarabağda işğala son qoyulması ilə bağlı Türkiye-dən sonra Ermənistana ən sərt təpki göstərən ikinci əlkə məhz Pakistan olub. Vətən müharibəsi zamanı da Pakistan xalqı, dövləti bütün sferalarda Azərbaycanın yanında olduğunu nümayiş etdirdi. Ötən il sentyabrın 27-si və 28-də - müharibənin ilk günlərində qardaş Pakistan Ermənistəni işğala son qoymaşa, BMT Təhlükəsizlik Şurasının müvafiq qətnamələrini icra etməyə çağırıldı və bir daha Azərbaycanın ərazi bütövlüyüne öz dəstəyini ifade etdi.

Türkiyənin, Pakistanın və Azərbaycanın müttəfiqliyi isə hər üç əlkənin, eyni zamanda beşəriyyətin mənafeyinə xidmət edir. Büttövlükdə bu üç əlkənin son illərdə dəhədən möhkəmlənən çoxşaxəli əməkdaşlığı Avrasiyada yeni aparıcı güc mərkəzinin formalaşmasını şərtləndirir.

Məhz iyulun 27-də Azərbaycan Milli Məclisində imzalanan üçtərəflı Bakı Beyannaməsi əlkələrimiz arasında strateji əməkdaşlığın gücləndirilməsində, təhlükəsizliyimizin təmin olunmasında mühüm rol oynayacaq. Şuşa Beyannaməsi Azərbaycan-Türkiyə əlaqələri üçün çox əhəmiyyətli olan sahə olmaqla, həm də qardaş dövlətlərimiz arasında, eyni zamanda, yol xəritəsidirsə, Azərbaycan, Pakistan və Türkiye parlament sədrlərinin birinci üçtərəflı görüşündə imzalanan Bakı Beyannaməsi isə əlkələrimiz arasında strateji əlaqələrin dəhədən möhkəmlənməsinə öz töhfəsini verəcək.

Bir sözlə, bütün bunlar, əlkələrimiz arasında əldə olunan yeni razılışmalar, imzalanın müqavilələr bir dəha xalqlarımız arasındakı dəstələr, qardaşlıq münasibətlərinin dəha da möhkəmlənməsindən, sarsılmazlığın xəber verir. Və örnək qardaşlıq birliyinin sarsılmazlığı olan Bakı Beyannaməsi Azərbaycan-Türkiyə-Pakistan - dəstələr, qardaşlıq prinsiplərinə söyklərək yaradılan parlamentlərə dəhədə birlik illər keçidkə dəha da möhkəmlənərək təcrübə mübadiləsinin genişlənməsi fonunda dəha təkmil qanunların qəbuluna öz müsbət təsirini göstərəcək.

ZƏRİFƏ QULİYEVA,
YAP üzvü, “Modern ailə və inkişaf” İctimai Birliyinin sədri

Dünyanın siyasi mənzərəsi dəyişdi, bu adamlar dəyişmədi. Qarabağın böyük bir hissəsi işğaldan azad oldu, yenə də düşüncələrində dəyişiklik baş vermedi. Tufanın da, zəlzələnin da xeyri yoxdur, məsələ ağılla bağlıdır, onu dəyişəcək ilahi qüvvə xaricində bir möcüzə yoxdur".

SİA xəbər verir ki, bu fikirlərlə Böyük Quruş Partiyasının (BQP) başçısını, deputat Fazıl Mustafa radikal müxalifətin, əsasən AXCP və "Milli Şura" cütlüyü rəhbərlərinin, həmçinin onların sosial şəbəkə trollarının Azərbaycan dövlətinin və hakimiyətinin uğurlarına qarşı qarayaxma kampaniyaları aparmalarını şərh edərkən çıxış edib.

Partiya başçısı: "İqtidarin iradəsi ilə Azərbaycanın suverenliyi Xankəndidə də bərpa olunsa, yenə də deyəcəklər ki, niyə Xankəndinə antidemokratik yolla girmisiniz?"

BQP başçısını xalq artisti Flora Kərimovanın fikirlərini xatırladaraq qeyd edib ki, eger radikallar iqtidarınlardan düşmənə qarşı fəaliyyətini öz təbərincə bəyənmirlərsə, demek, düşmənin siyasetinə dolayı yolla dəstək göstərirler. SİTAT: "Diqqət yetirin, Flora xanım təqribən belə deyib ki, artıq Şuşanın azad olunmasından sonra müxalifəciliyin dozasını bir az aşağı salmaq və Qarabağ məsələsində iqtidara dəstək vermək lazımdır! İqtidara dəstəyi kimə qarşı verirsən? Əlbəttə, erməniye qarşı. İstəmirsiniz erməniye qarşı iqtidar bundan sonra da uğur qazansın?"

Deputat dəyişikliklərin, uğurların qəbul olunmamasını xəstə təfəkkür kimi qiymətləndirib və axmaqlıq adlandırıb. SİTAT: "Bir qrup axmaq var ki, öz dəyişməzliyini əqidə deyə tələffüz edir. Demək ki, bu iqtidarin iradəsi ilə Azərbaycanın suverenliyi Xankəndidə də bərpa olunsa, yenə də deyəcəklər ki, niyə Xankəndinə antidemokratik yolla girmisiniz? Adam tanrıram, bağırırdı ki, kim Şuşanı qaytarşa gedib ayağından öpəcəyəm. İndi az qalır ayağını gözə soxsun ki, bəs Xankəndini ermənidə saxlamaq xəyanətdir. İndiyədək böyük sənətçi Flora Kərimovanın cəsəretlə söylədiklərinin bir cümlə-

BQP başçanı AXCP sədrini və trollarını "axmaq sürüsü" adlandırdı

sini qorxudan deyə bilməyənlər, başlayıb ondan cəsərət tələb edirlər. Sənət adamı doğru mövqə ifadə edib, işğal olunmuş ərziləri azad etmiş iqtidarı bu işi sona çatdırmaq üçün dəstəkləmək lazımdır".

Deputat: "Açıllacaq, Zəngəzurda, Turan yolu da. Xankəndidə də dalgalanacaq bayraqımız.

Ağılanacaqsınızmı?"

Fazıl Mustafaya görə, bu gün korruptsuya, ədalətsizliyə, inhişarçılığı qarşı mübarizəni məhz xalq aparmalı, bu məsələdə iqtidara dəstək göstərməlidir: "Biz bu gün cəmiyyətimizin beləsi olun korruptsuyanı da, ədalətsizliyi də, inhişarçılığı da, haqsız rəqabəti də öz imkanlarımızla ortadan qaldıra bilərdik, ancaq Şuşaya yənidən qayıdıraq gerçəkləşdirmək bir möcüzə idi, tarixi şansı bir anı doğru seçərək dəyərləndirmək lazım gəldi və məhz o anda ənənəvi davranışımızla bu möcüzəni gerçəkləşdirirdik. Açıllacaq, Zəngəzurda, Turan yolu da. Xankəndidə də dalgalanacaq bayraqımız. Ağılanacaqsınızmı? Bax, bu möcüzəyə inana bilmirəm.

Həm də bu ağılsızlıq yalnız Qarabağ məsələsi ilə əlaqəli deyil ki?"

Fazıl Mustafa: "Axmaq sürüsü bir gənci topa tutub ki, bəs cəbhəçiləri, partiya sədrərini niyə toya çağırıbmışam?

KƏRİMLİ BELARUSDA İNQİLAB VƏ AZƏRBAYCANDA

Buna görə adamı birbaşa xəyanətdə ittiham edirlər. İnsan azadlığı, irade azadlığı deyilən heç nə beyinlərinə girmir. Qardaş, Allah xoşbəxt etsin demek nə qədər çətindir? Əxlaqlı davranış bu olmazdım!"

Millət vəkili: "ABŞ başını ATƏT-in Minsk qrupundan bayırı çıxarıb deyir ki, Qarabağdan çıxın və ermənilərin dövlət qurmasına imkan verin, indi deyirsən razılaşüb münasibəti düzgün quraq?"

Millet vəkili Fazıl Mustafa daha bir məqama da toxunaraq Azərbaycan hakimiyətini ABŞ-la düzgün münasibətlər qurmaqda ittiham edən radikalları da hədəfə alaraq bildirib ki, eger ABŞ ermənipərəstlik mövqeyi nümayiş etdirirə, onunla hansı düzgün münasibət qurmaq olar? SİTAT: "Bir siyasetçimiz də ABŞ sefirinin erməniləri dəstəkləyən davranışına görə iqtidarı günahlandırır ki, bütün burlar məhəz bu iqtidarin ABŞ-la münasibətləri düzgün qurmadığından qaynaqlanır. Yahu, nə düzgün qurmamaq, həmin ABŞ başını ATƏT-in Minsk qrupundan bayırı çıxarıb deyir ki, Qarabağdan çıxın və ermənilərin dövlət qurmasına imkan verin, indi deyirsən razılaşüb münasibəti düzgün quraq?"

Dəyişməyən soydaşları, 2020-ci ilin Moskva vaxtı ilə 09 noyabr, Bakı vaxtı ilə 10 noyabr tarixindən yeni bir tarix başlayıb. Söz də, fikir də, müxalifətçilik də, orta məktəbdə tədris metodikası da, dövlətə münasibət də, qalib gəlmış iqtidarla davranış qaydaları da, bir sözə çox şəyər kökündən dəyişməlidir, yeniləşməlidir", BQP başçısı, deputat Fazıl Mustafa fikirlərini sona çatdırıb.

Rövşən RƏSULOV

3. Çətinliklə təlim görə bilecək insanlar;

4. Müdriklik qazana və bilik əldə edə bilməyəcək camaat.

Bu bölgü bir növ hind kastalarını da xatırladır. Belə demək olar ki, ierarxik quruluş bir çox sistemdə öz ekinci tapıb. Təccübüllü deyil ki, Maks Veberin və bir çox filosofun səyləri ilə özünü siyasi konsepsiya olaraq tapan bu ideologiya bir çox quruluşa mövcuddur. Hətta bəzi demokratik dövlətlər də ierarxiyanı ideal idarəciliyik konsepsiyası olaraq görür.

Pilləkənin en yuxarısında olan olan liderlərin səhv edəcəyi təqdir-də faciələrlə getirib çıxara biləcəyi bu quruluş bir çox yönən də təhlükəlidir. Belə ki, nəzarətsiz diktatorun heç bir qüvvədən asılı olmadığını nəzərə alsaq, bu böyük bir risk kimi qəbul edile bilər. Amma onu demək lazımdır ki, belə quruluşlarda xalq öz hakiminə bağlı olduğu üçün idarəciliyin de üzərinə bir çox məsuliyyət düşür. Dünya nümunəsinə baxıqdə isə ierarxik sistemin liderlərinin ekser hallar bu məsuliyyəti laiqcən qiyətməldir. Lakin bəzi hallarda da dünya ölkələri tərəfindən qeyri-demokratik adlandırılın bu quruluşlar, təziqlərə və tənqidlərə məruz qalır.

Zərdüst Quluzadə

Yunanca (Hierarchy) hakimiyət və rütbənin mərhələsi mənasını verən bu söz incəsənət, menecment kimi sahələrdə istifadə edilsə də əsasən siyasətdə öz əksini təpir. Xüsusilə dövlət idarəciliyində, ən aşağı vəzifələri şəxs-dən tutmuş ən yüksək pillədə olan liderə qədər səlahiyyət və məsuliyyət mərhələləri təşkil edir. Köhnə deyimdə bu-na "silsilə-i məratib" də deyilir. Ierarxiyədən vəzifələr, rollar və mövqelər insanlardan daha vacibdir. Bu tip quruluşlarda, rolları, vəzifələri təyin edən və qərarları verən şəxs ierarxiya pilləkəninin ən yüksək mərtəbəsində olur. Bu insanların sərhədsiz imtiyazlarını hər kəs bilir və hətta adı hal kimi qəbul edir. Bu mədəniyyətlərdə olan liderlərin hakimiyəti və imtiyazları təbii hüquqlar olaraq qəbul edildikcə daha da avtoritar olurlar.

Belə quruluşlarda liderin avtoritar davranışa bilməsi də gözlənilir. Bu cəmiyyətlərdə bir liderin qətiy-

yət nümayişinə "yumruğunu masa-yaya vurmaq" da deyilir. Ierarxiyə olmayan strukturlarda informasiya həm yuxarıdan aşağıya, həm də aşağıdan yuxarıya doğru axır. Qərar vermək üçün ierarxiyanın ən başında olmaq lazımdır. Ierarxiyə strukturlarda, bütün tabeçiliklərdən uzaq qalan diktatorlar yetişir və özləri birbaşa qərarlar alırlar. İş prosesləri isə daima yenilenir, dəha ənənəvi idarətəkiliyi qəbul edir. Onlar inanırlar ki,

məqsəd olaraq görməsinə təmin edir. Beləliklə belə quruluşlarda ideoloji güc və əhatə çox mühümür. Demək olar ki ekser ierarxiyə kuruluş, iş məmənnyüyətinin, yaradıcılığın və töhfənin maksimuma çatmasını vəd edir. Bu cür quruluşlar insanların fərdi istedadlarını ortaya qoya bilecəyi ən əlverişli strukturudur.

Belə bir sağlam ierarxiyə sistemdə ən zirvədən, pilləkənin ən son pilləsinə qədər mərhələli nəzarət var. Yəni hər pillə özündən aşağıdakına nəzarət edir və bu barədə özündən yuxarıya hesabat ötürür. Beləliklə yuxarıdakı pillə də özündən aşağıdakılara cavabdeh olabilir.

Siyasi konsepsiya olaraq konservativizm iç-içərə olan bu sistem mühafizəkar idarəciliyklərde görülməkdədir. Konservativizm həm də cəmiyyətdəki ierarxiyanı, yəni, siyasi, vəzifə bərabərsizliyini də normal qəbul edir. Onlar inanırlar ki,

Tarixdən bu günə iyerarxiya pilləkəni

cəmiyyətdə müəyyən ierarxiyə sistemin olmasına təbii bir hadisədir (məs: iş sahibi və işçilər, müəllim və tələbələr, valideyn və usaqlar). Ancaq bu ierarxiyə sistem qətiyyən hər hansıa bir konfliktə səbəb olmur. Çünkü bu sistemdə olan hər sinif öz vəzifəsini yerinə yetirir və qarşılıqlı olaraq hər kəs bir-birindən asılıdır. Konservativizm ierarxiyanın səbəbini şansla və doğusla əlaqələndirir.

Konfutsi fəlsəfəsində də ierarxiyə çalarları görmək mümkündür. Qısaca izah etsek bir fərd öz tutduğunu mövqeyə tam şəkildə layiq olmalıdır. Əgər hökmərəməldə yox, yalnız sözə hakimdirə, bu çox pis haldır. Konfutsi, Çin imperatorlarından birinə bu sözləri demişdi: "Dövlət, hakimin-hakim, təbəənin-təbəə, atanın-ata, oğulun-oğul olduğu halda çiçəkləyir". Imperator ölkənin atasıdır və təbəələr onun sadıq övladları olmalıdır. Ölkənin əhalisi isə uyğun olaraq 4 kateqoriyaya bölündürdü.

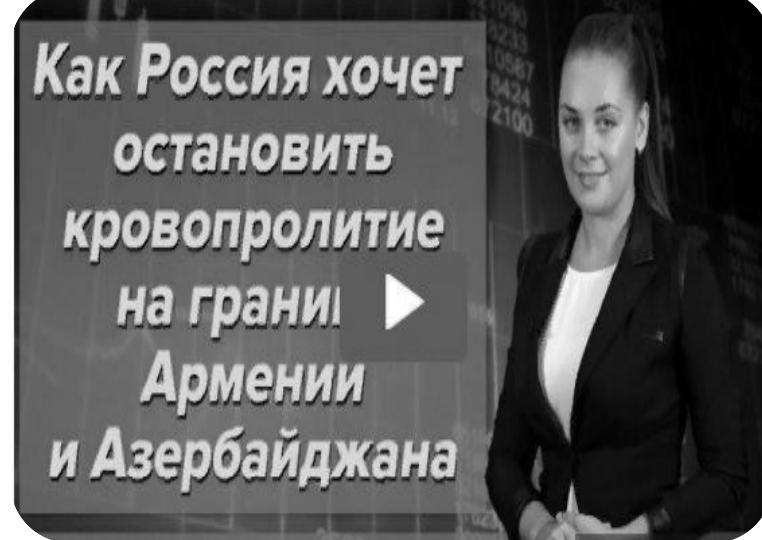
1. Adəngəlmə müdrik olanlar;

2. Müdriklik qazana bilecək insanlar;

Azərbaycan-Ermənistan sərhədində gərginlik: Nə baş verir

Azərbaycan-Ermənistan sərhədində baş verən incidentlər Rusiya mediasında necə təqdim olunur? Problemin nədən yarandığını və kimin günahlar olduğunu rusdilli media obyektiv formada verirmi? Mövzu ilə bağlı "Moskva-Bakı" portalında dərc olunmuş yazını oxucularımıza təqdim edirik

Sərhəddə gərginləşməni kim təşkil edir?

Azərbaycan-Ermənistan sərhədində hərbçilərin yaralanmasına və ölümüne səbəb olan növbəti təxribatlar haqqda xəbərlər gəlməkədə davam edir. Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri Basarkeçər bölgəsində müxtəlif istiqamətlərdə yerləşən döyüş mövqelərindən Azərbaycan ordusunun Kəlbəcər rayonundakı mövqelərini intensiv atəşə tutub.

Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi atəşin kiçik silahlardan və qumbaraatanlardan həyata keçirildiyini, atəş nəticəsində 2 azərbaycanlı hərbçinin - Əliyev Sadiq və İmrani İmranın yaralandığını qeyd edib. Yaralılara ilkin tibbi yardım göstərilib. İndi hərbçilərin həyatı üçün tehlükə yoxdur.

Eyni zamanda, Azərbaycan ordusunun erməni tərəfinin təxribatına cavab olaraq həyata keçirdiyi eks tədbirlər zamanı baş leytenant Hayk Gevorkyan, Ermənistan Silahlı Qüvvələrinin sırvı əs-

gərləri Koryun Harutyunyan və David Köçəryan öldürülüb. Bundan əlavə, hərbi əməliyyatlar zamanı 3 erməni hərbçi gülə yarası alıb. Məlumatı Ermənistan Müdafiə Nazirliyi təsdiqləyib.

Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi sərhəddə vəziyyətin gərginləşməsinə görə bütün məsuliyyəti Ermənistanın daşıdığını qeyd edən bir açıqlama yaydı. Nazirlik onu da vurğuladı ki, Azərbaycan atəş-

kəsə bağılı Rusyanın təşəbbüsünü qəbul etdi, lakin Ermənistan intensiv atəş açmağa davam edir.

Sitat: "Rusiya tərəfinin Bakı vaxtı ilə saat 10:00-dan etibarən Ermənistan-Azərbaycan dövlət sərhədində atəşkəs elan etmək təşəbbüsünü qəbul etdik, buna baxmayaraq, Ermənistan tərefi vəziyyəti gərginləşdirməkdə davam edir ve tanklardan və 120 mm-lıq minaatanlardan istifadə edərək mövqelərimizi atəşə tutur".

Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi Ermənistan ərazisindəki mülki obyektlərə ziyan vurulması ilə bağlı məlumatları yalan və dezinformasiya adlandırdı.

Demək lazımdır ki, bu, erməni tərəfinin atəşkəs razılışmalarını pozmaq üçün yegane cəhd deyil. Bu ərefədə Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri yenidən Basarkeçər rayonu ərazisindəki mövqelərdən Azərbaycan Orduyunun Kəlbəcər rayonu ərazisin-

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkışafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkışafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "Ermənistan-Azərbaycan, ərazilərin işgaldan azad olunması haqqında həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

dövlət sərhədinin delimitasiyası ilə bağlı danışqlara başlamaya çağırıldı. Eyni zamanda, Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi ölkənin ərazi bütövlüyüne qarşı yönəlmış hərəkətlərə qəti şəkildə cavab veriləcəyinə inandırdı.

Sitat: "Azərbaycan beynəlxalq sərhədləri daxilində ərazi bütövlüğünü müdafiə etmək hüququnu özündə saxlayır və ölkənin ərazi bütövlüğünü qarşı atılan hər hansı bir addıma qəti cavab veriləcək".

Delimitasiyaya başlamaq

Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat katibi Mariya Zaxarova Ermənistan-Azərbaycan sərhədində silahlı alovlanma ilə bağlı vəziyyəti də jurnalistlərə şərh edərək bildirib ki, həm Azərbaycan, həm də Ermənistanla yaxın münasibətleri olan Rusiya Ermənistan-Azərbaycan vəziyyətinə xüsusi diqqət yetirir. Moskva Azərbaycan-Ermənistan sərhədində və Rusiya sülhməramlı kontingentinin yerləşdiyi Qarabağda hər hansı bir eskalasiya və gərginliyin təzahürlərini narahatlıqla qəbul edir.

Sitat: "Bu vəziyyətə son dərəcə mənfi təsir göstərir və dialogun normallaşmasına töhfə vermir, iki ölkə üçün əsassız itkilərə

səbəb olur. Bu baxımdan, sərhəd hadisələri zamanı həlak olanların yaxınlarına başsağlığı vermək istəyir. Problem yalnız siyasi və diplomatik tədbirlərlə həll edilməlidir. Hər iki tərəf üçün qarşılurma ritorikasından çəkinmək son dərəcə vacibdir. Sərhədlərin delimitasiyasına dərhal başlanması və sonrakı demarkasiyası ilə davamlı deskalasiyanın təmin oluna biləcəyinə əminik. Rusiya tərefi dialoqu konstruktiv kanala çevirə biləcək bir sıra sənədlər hazırlanıb".

Zaxarova 3 ölkənin - Rusiya, Azərbaycan və Ermənistanın başçılarının optimal həll yolunda qərarlı olduqlarını təsdiq etdiklərini, qan tökülməsini dayandıran razılaşmaların ardıcıl və hərəkəflə həyata keçirilməsinə sadıq olduqlarını ifadə etdiklərini qeyd etdi.

Rusiya Xarici İşlər Nazirliyi də artıq bir neçə dəfə müzakirələr aparan üçtərəfli işçi qrupunun fealiyyətinə xüsusi diqqət yetirir.

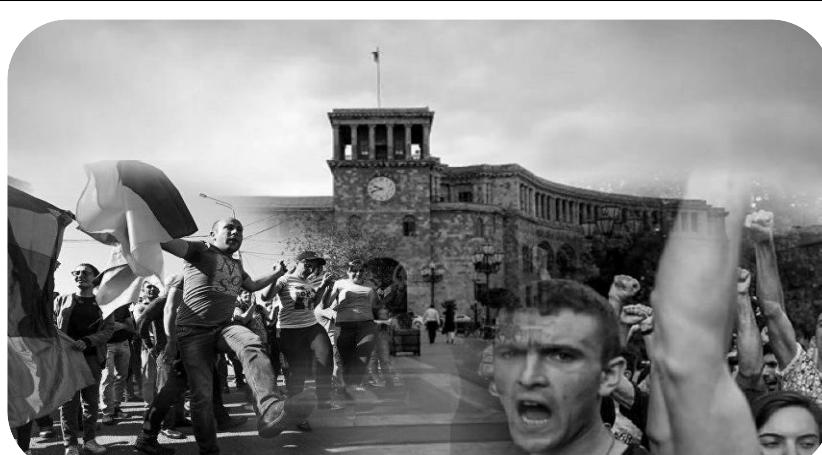
Sitat: "Ümid edirik ki, yaxın gələcədə işçi qrupu görüşləri bərpa edə biləcək. Bu, həm Azərbaycanın, həm də Ermənistanın, bütün Cənubi Qafqazın maraqlarına cavab verən birgə infrastruktur layihələrinin mərhələli şəkildə həyata keçirilməsinə imkan verəcək".

Tərcümə - Elçin Bayramlı

xın olan Zəngilan, Cəbrayı və ya digər bölgelərdə deyil, məhz Kəlbəcərdir. Burada bir neçə məqsəd var. Paşinyan sərhədlərin delimitasiya və demarkasiyası ilə bağlı Rusiyada ona olan təzyiqləri azaldır və eyni zamanda daxile mesaj verir ki, mən həttə sərhəddə belə Azərbaycanın qarşısında dura bilmirəm. Biz sülh müqaviləsinə bağlamalıq ki, Azərbaycan bizim sərhədlərimizi tanının. Çünkü bu sərhədlerin tanınması bu dəqiqə Ermənistana hava

və su kimi lazımdır. Buradan da görünür ki, Paşinyanın çox diversifikasiya olunmuş siyaset yürüdür. İnanıram ki, təzliklə Ermənistan Azərbaycan ilə sülh müqaviləsini imzalamaq məcburiyyətində qalacaq. Yoxsa, ikinci dəmir yumruq Ermənistanın başına ensə, artıq Ermənistanın dövlət kimi ayaqda qalması mümkün olacaq".

Arzu Qurbanzadə

təxribat tərtəməyə maraqlı olan dövlətlər var. Burada mən Rusiya və İranın səmi-miliyinə inanıram. Hər iki dövlət siyasi cəhətdən həd-dindən artıq "sürüşkən" dövlətlərdir. Bunlar öz maraqlarını yox, ümumiyyətə Azərbaycana qarşı ikisi birlikdə fəaliyyətdə olublar. Bu gün də onlar öz çıxarlarına uyğun hərəkət edirlər. Bu haradəsi siyasi cəhətdən qəbul oluna bilərdi. Paşinyan bu məsələdə çox ağıllı taktika seçib. O, bir tərəfdən bölgədə Rusyanı hörmətdən salır, digər bir tərəfdən ABŞ və Fransanın maraqlarına uyğun hərəkət edir. O biri tərəfdən İranı çox ustalıqla aldadır və ondan yararlanır".

Politoloq fikirlərinə davam edərək həmçinin qeyd edib ki, Paşinyan Qarabağda

"Ermənilər şərləmək üzrə ixtisaslaşışları"

"Ermənilər tarixən təxribatçı olublar. Adətən onlar həmişə etno-kooperasiya olduğuna görə hansısa dövlətlərin daxilində həmin dövlətlərin siyasetini heyata keçirmək üçün vasita olublar. Ermənilər şərləmək üzrə ixtisaslaşışları. Eyni zamanda da həmin ölkənin içerisinde satqınlıqla məşğul olublar". Bu sözleri SİA-ya açıqlamasında politoloq Cümşüd Nuriyev deyib.

Onun sözlərinə görə, bütün tarix boyu ermənilərin məhz Balkanlardan bugünkü Azərbaycan ərazisine gelib çıxmışına qədər tarixən nəzər salsaq bunun hamısı görünür: "Bu gün də onlar xisətine uyğun olaraq həmin siyaseti davam etdirirlər. Təbii ki, ermənilər bu məsələni özbaşına etmirlər. Ermənistanı dəstekləyən bir növ Qafqazda

Qəzet 1991-ci il
yanvarın 11-dən çıxır

30 iyul

Transfer çalışmalarına davam edən "Qalatasaray", "Tottenham"ın akademiyasından yetişen Japhet Tangangadını icarəyə götürmək istəyir. SİA-nın klubun rəsmi saytına istinadən verdiyi məlumata görə, "PSV Eindhoven"ı oyundan sonra Çempionlar Liqasının seçmə mərhələsində mübarizəni dayandıran və Avropa liqasının seçmə mərhələsində "St. Johnstone" ilə qarşılaşacaq "Qalatasaray", bir tərəfdən transfer çalışmalarına davam edir. Sarı-qırmızılı komandanın gündəminə gələn oyunçu "Tottenham"ın ingilis müdafiəçisi Japhet Tangangadı.

Ziya Hikmətoğlu

Sosial şəbəkələrdən istifadə qaydalarında yaşla bağlı məlumat var. Yəni konkret olaraq azyaşlıların sosial şəbəkələrdən istifadəsinə yol verilmir". Bu sözləri SİA ya açıqlamasında sosioloq Azər Həsret deyib. Onun sözlərinə görə, 18 yaşı tamam olmuş şəxslərin, bəzən də 16 yaşı tamam olan şəxslərin sosial şəbəkələrdən istifadəsi yolveriləndir: "Bu sosial şəbəkələrin öz qaydalarında göstərilib. Ümumi götürəndə əlbəttə ki, artıq ele bir dövərə gelib çatmış ki, azyaşlıların sosial şəbəkələrdən istifadə etməsinin qarşısını almaq fiziki olaraq mümkün deyil. Yəni uşağa yaşın azdır, ora daxil olma və s. bu kimi deyimlərlə onu əngəlləmək mümkün deyil".

Sosioloq sözlərinə davam edərək həmçinin qeyd edib ki, bu məsələni kökündən həll etmək üçün dünya ölkələri, o cümlədən Azərbaycan sosial şəbəkələrdən istifadəni şəxsiyyət vəsiqəsi əsasında etməlidirlər: "Yəni hər kəs qeydiyyatdan keçərkən

Uşaqlara sosial şəbəkələrə daxil olmaq qadağan olunur?

Şəxsiyyət vəsiqəsi, fin kod və s. ilə qeydiyyatdan keçməlidir. Bele olduqda yaşı az olduğu üçün sosial şəbəkəyə daxil olma bilməyəcək. Tutaq ki sosial şəbəkədən istifadə minimum 18 yaşdırsa, 15-16 yaşlı uşaq qeydiyyatdan keçə biləməyəcək. Bu bir çıxış yoludur. Amma ümumiyyətdə götürəndə əlbəttə ki, uşaqları sosial şəbəkələrdən uzaq tutmağın da tərəfdarı deyiləm. Sadəcə olaraq sosial şəbəkələrin uşaqlar üçün uyğunlaşdırılması istiqamətində işlər aparılmalıdır".

Arzu Qurbanzadə

Limonun faydaları

Limon xərcəngə qarşı istifadə edilən vasitədir. SİA xəber verir ki, yeməklərdə, salatlarda, çayda, dəri üçün hazırlanan bir çox maskalarda istifadə edilən bitki tərkibli limonun bir sıra faydalari var. Bu sitrus meyvesinin 5 əsas faydalı cəhəti isə bunlardır:

- Həzmi asanlaşdırır və həzm sisteminde yaranan bir sıra problemlərin aradan qalmasına kömək edir;
- Limon qabığı xüsusi ilə dəri xərcənginə qarşı yaxşı vəsite hesab olunur;
- Limon ağacından əldə edilən birleşmələr xərcəngin inkişafını ləngidir;
- Sidik yolundakı iltihabı aradan qaldırır;
- Qaraciyərdə yaranan bütün xəstəliklərin çəresidir.

Aysel Məmmədova

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müellifin mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Ses" in komputer mərkəzində yığılın, sahifələrin.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur.
Qəzetdə AzərTAC, SİA informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertesindən
başqa hər gün
nəşr olunur

Tiraj: 4600

QARABAĞ AZƏRBAYCANDIR!

Barak Obama:
"Basketbol mənə
çox şey öyrətdi"

ABŞ-in sabiq prezidenti Barack Obama NBA Afrikadın toplantısına "strateji tərəfdəş" olaraq qatılıb. "Afrikada basketbol, sağlamlıq, bərabərlik və güclənməni teşviq etmek iqtidarındadır" bu sözləri çıxışı zamanı sabiq prezident Barack Obama deyib. SİA xarici mətbuata istinadən xəber verir ki, artıq cinsi zorakılıqla bağlı məlumatlılığı artırmaq və qızların təhsilini teşviq etməklə yanaşı gənc afrikalıların gürzənlərini yaxşılaşdırmağa yönəlmüş proqramlara da başlanıb.

Obama basketbol haqqında fikirlərini belə açıqlayıb: "Ön yüksək səviyyədə oynamaq istedədim olmasa da, basketbol hələ də həyatımı formalasdır. Mənə çok çalışmağı, rəqəbat aparmağı, komandanın bir hissəsi olmağı məhz basketbol öyrədib".

Xatırladaq ki, sabiq president, iki il əvvəl Keniyadakı atasının kəndinə basketbol meydançası açmaq üçün gedib.

Turqay Musayev

23 nəfər istidən öldü

Yaponiyada son bir həftə ərzində yüksək temperatur səbəbindən 23 nəfər ölüb. SİA xarici mətbuata istinadən xəber verir ki, Yanğın və Fəlakətlərin İdare Edilməsi Agentliyi tərəfindən 19-25 iyul ərzində istilik vurması səbəbi ilə 8122 adamın xəstəxanaya yerləşdirildiyi bildirilib. Agentlikdən onlardan 23-nün öldüyü, üç mindən çoxunun vəziyyətinin ağır olduğu açıqlanıb. Xəstəxanaya yerləşdirilənlərin yarından çoxu 65 yaşdan yuxarı, 2 min 627 nəfəri 18-64 yaşları arası insanlar, 800 nəfəri isə 17 yaşdan aşağı insanlardır. Mütəxəssislər, havanın temperaturunu 28 dərəcəyə və ya rütubət 70 faizi çatanda havalandırma cihazlarını işə salmağı məsləhət görür.

Turqay Musayev